

5 UČEBNÍ OSNOVY

1. stupeň

Učební osnovy pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. **Vzdělávací oblast :** Člověk a komunikace
2. **Vzdělávací obor :** Rozumová výchova
3. **Vyučovací předmět :** Rozumová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast *Člověk a komunikace* je považována za stěžejní ve výchovně vzdělávacím procesu. Prostředkem vzdělávání není jen psané slovo nebo mluvená řeč. Využívají se různé formy alternativní a augmentativní komunikace, které vedou k dorozumívání se s okolím a přispívají k pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti *Člověk a komunikace* se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova a Řečová výchova.**

Rozumová výchova je rozdělena na tématické okruhy:

- *Rozvíjení poznávacích schopností*
- *Rozvíjení logického myšlení a paměti*
- *Rozvíjení grafických schopností*

Rozumová výchova se vyučuje 3 hodiny týdně ve všech ročnících. Výuka bude probíhat v kmenové třídě nebo ve specializovaných učebnách např. v počítačové učebně. Obsah všech tématických okruhů se vzájemně prolíná. V Rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností na optimální možné úrovni.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- *Rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň*
- *Uplatňování sebeobslužných a hygienických dovedností*
- *Rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech*
- *Osvojení základů orientace*
- *Rozvíjení poznávacích schopností*
- *Základy psaní hůlkového písma*

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Učí se porozumět jednotlivým pojmům, znakům a symbolům a učí se je používat
- Seznamuje se s vybranými tiskacími písmeny a základními piktogramy
- Seznamuje se a učí se používat jednoduché učební pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat učební pomůcky
- Snaží se zjednodušit pojmy, znaky a symboly tak, aby je žáci snáze pochopili
- Dle individuálních možností a schopností vhodně volí postupy a formy výuky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Snaží se pochopit a plnit jednoduché příkazy
- Na základě nápodoby a opakování se učí řešit známé situace
- Učí se dle svých možností orientovat v okolním prostředí (např. škola, okolí školy)

Učitel

- Zadává úkoly a příkazy tak, aby byly srozumitelné všem žákům
- Svým osobním příkladem a asistencí učí žáky řešit známé situace
- Pomáhá žákům při orientaci v okolním prostředí

Kompetence komunikativní

Žáci

- Seznamuje se s různými formami verbální nebo nonverbální komunikace
- Snaží se vyjadřovat své pocity a nálady různými způsoby komunikace
- Reaguje na pozdrav, na své jméno

Učitel

- Pomáhá žákům poznávat osoby v nejbližším okolí
- Seznamuje žáky s různými formami komunikace
- Vede žáky k základům společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Snaží si uvědomit svoji osobu prostřednictvím svého těla
- Učí se znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- Snaží se rozlišovat osoby různého pohlaví
- Dle svých schopností se snaží navázat kontakt se svým okolím a adekvátně se s ním dorozumět

Učitel

- Pomáhá žákům při sebepoznávání
- Umožňuje jim poznávat nejbližší okolí a dorozumívat se s ním
- Učí žáky rozlišovat osoby vyskytující se v jeho okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- Seznamuje se s předměty různé velikosti a tvarů, snaží se je uchopit a účelně s nimi manipulovat
- Snaží se zvládat dle svých schopností sebeobsluhu a základní hygienu
- Zapojí se do jednoduchých praktických činností

Učitel

- Pomáhá žákům při dodržování pravidel hygieny
- Vede žáky dle jejich schopností k samostatnosti v sebeobsluze
- Snaží se zapojit žáky do praktických činností

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: I.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností reaguje na své jméno - zná své jméno - pojmenuje části svého těla a popřípadě na ně ukáže - pozná a pojmenuje některé předměty denní potřeby - seznamuje se se základními hygienickými návyky - seznamuje se se základy sebeobsluhy - je veden ke koncentraci na určitou činnost - uchopí a podrží podaný předmět 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Sebeuvědomění</p> <p>Znát své jméno a reagovat na něj Části těla a jejich pojmenování</p> <p>Hygienické návyky Správné mytí rukou, použití mýdla a ručníku</p> <p>Snaží se zvládnout svlékání a oblékání jednotlivých částí oděvu</p> <p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Manipulační činnosti doprovázené pojmenováním a komentářem</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Uvolňovací cvičení ruky, lokte, zápěstí, cvičení dlaní a prstů na obou rukách Tvoření špetky, procvičování jemné motoriky</p>	<p>SV - lidské tělo</p> <p>HV - rytmizace</p> <p>PV - hmatová cvičení</p> <p>VV - jemná motorika</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>ZTV - uvolňovací cviky, jemná a hrubá motorika</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
Vyučovací předmět: Rozumová výchova
Ročník: II.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností pozná a pojmenuje členy nejbližší rodiny - pozná své spolužáky i učitele a podle schopností je oslovuje jménem - snaží se rozpoznat případně pojmenovat vybrané tvary - dle svých schopností rozlišuje velikost a tvary - uchopí tužku štětec nebo jiné psací náčiní - nakreslí dle svých schopností různé druhy čar 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z předchozího ročníku</p> <p>Členové své rodiny, maminka, tatínek, sourozenci a jejich jména</p> <p>Jména svých spolužáků a učitelů, rozlišovat je (chlapec, dívka) Vztahy mezi spolužáky</p> <p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Opakování učiva z předchozího ročníku</p> <p>Poznávání a pojmenování jednoduchých tvarů (kruh, čtverec) Poznávání jejich velikosti (malý, velký), popřípadě určování barvy</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Procvičování jemné motoriky (uvolňovací cviky) Nácvik správného držení psacího náčiní Čmárání, kroužení, horní a dolní oblouk opakovaně</p>	<p>VV- kresba</p> <p>PV - modelování</p> <p>VV - barvy</p> <p>PV - manipulační činnosti</p> <p>ZTV - uvolňovací cviky, jemná a hrubá motorika</p> <p>I - výukové programy</p>	<p>Využití výukových programů a PC</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
Vyučovací předmět: Rozumová výchova
Ročník: III.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se dle svých schopností ve vztazích k nejbližšímu prostředí - vnímá různé podněty a snaží se dle svých schopností na ně reagovat - dle svých schopností rozlišuje dvojice jednoduchých obrázků - dle svých schopností nakreslí různé druhy čar - snaží se nakreslit svislou čáru 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Vztahy v rodině ve škole, mezi lidmi (koho mám rád, kdo mě má rád), vztahy mezi spolužáky (budeme si pomáhat)</p> <p>Různá sluchová cvičení</p> <p>Rozvíjení logického myšlení opakování učiva z předchozích ročníků Rozeznávání a třídění odlišných obrázků podle různých kritérií</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z předchozích ročníků Procvičování jemné i hrubé motoriky Svislé čáry shora dolů Svislé čáry zdola nahoru</p>	<p>VV - kresba</p> <p>Pohybová výchova, ZTV - uvolňovací cviky VV - kresba</p>	<p>Využití výukových programů a PC</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: IV.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých schopností vnímá prostor kolem sebe a snaží se v něm orientovat</p> <p>- dle svých schopností se snaží zvládnout složit dějové obrázky</p> <p>- dle svých schopností zvládnout další různé druhy čar</p> <p>- snaží se kroužením nakreslit ovál</p> <p>- dle svých schopností se seznámí s grafickou podobou písmen</p>	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Seznámení s budovou, škola, třída, orientace v budově, ve třídě</p> <p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Základní časové vztahy - ráno, poledne, večer Snídaně, oběd, večeře</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Procvičování jemné a hrubé motoriky Kroužení vpravo, kroužení vlevo Vyjádření říkanky pohybem Kroužení do tvaru oválu Pojem „písmeno,“ první písmeno jména</p>	<p>SV - prostorová orientace</p> <p>ZTV - uvolňovací cviky VV - malování, kresba</p>	<p>Využití výukových programů a PC</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: V.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností se snaží orientovat v denním časovém rozvrhu - snaží se přiřadit obrázky k ročnímu období 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Časová orientace - části dne (ráno, poledne, večer) Roční období (jaro, léto, podzim, zima) Přiřazení obrázků</p> <p>Rozvíjení logického myšlení Opakování učiva z předchozích ročníků</p>	<p>ŘV - poslech a vyprávění I - výukové programy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností se snaží orientovat na stránce, na řádku 	<p>Orientace na stránce Orientace na řádku - čtení obrázků v řádku</p>	<p>ŘV - poslech pohádek a příběhů I - výukové programy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností pozná několik vybraných písmen 	<p>Nácvik čtení - alternativní výukové metody</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností pozná přirozené číslo 1, 2 a přiřadí počet prvků 	<p>Představy počtů Pojem čísla 1 a 2 Přiřazování prvků</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností se snaží rozpoznat grafickou podobu vybraných písmen 	<p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z předchozích ročníků Rozvíjení jemné a hrubé motoriky Tvarové prvky tiskacích písmen První písmeno vybraného předmětu</p>	<p>VV - kresba, malba I - výukové programy</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: VI.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých schopností pozná, pojmenuje předměty denní potřeby</p> <p>- učí se používat předměty denní potřeby</p> <p>- snaží se rozpoznat vybrané zboží podle obalu</p> <p>- snaží se rozpoznávat dopravní symboly a vybrané orientační značky</p> <p>- snaží se soustředit na danou činnost</p> <p>- dle svých schopností opakuje slova a krátké říkanky</p> <p>- dle svých možností napodobí, nebo napíše několik vybraných tiskacích písmen a číslic</p>	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z minulých ročníků Poznávání a pojmenovávání předmětů denní potřeby (ručník, mýdlo, kartáček aj.)</p> <p>Sociální čtení - poznávání zboží podle obalu Poznávání symbolů: WC, umývárna Poznávání dopravních symbolů</p> <p>Rozvíjení logického myšlení Opakování učiva z minulých ročníků Cvičení paměti a pozornosti Zapamatování si krátké říkanky Pozorné sledování krátkého vyprávění Sledování médií</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z minulých ročníků Procvičování a rozvíjení jemné a hrubé motoriky Pokus o psaní hůlkovým písmem (vybraná písmena a číslice)</p>	<p>I - výukové programy</p> <p>HV - jednoduché písně</p> <p>I - výukové programy</p> <p>Pohybová výchova, ZTV - cviky uvolňovací VV - kresba, malba</p> <p>PV - modelování</p>	

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1. Vzdělávací oblast:** Jazyk a jazyková komunikace
2. Vzdělávací obor: Řečová výchova
3. Vyučovací předmět: Řečová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět **Řečová výchova** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem prolíná i do ostatních předmětů. Na 1. stupni se vyučuje v 1. - 6. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností i individuální logopedickou péči. Zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Obsahem Řečové výchovy jsou dechová, hlasová a artikulační cvičení, nácvik správného dýchání, oromotorika, cviky rtů a jazyka, cvičení mluidel, tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků a fotografií, přednes, vyprávění, poslech i dramaturgie. Je zejména kladen důraz na rozvoj sociální, případně na používání alternativních a augmentativních způsobů komunikace. Je využíváno říkadel, krátkých básniček, jednoduchých textů i pohádkových příběhů a písniček.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky.

Výuka v předmětu Řečová výchova je realizována v kmenových třídách, městské knihovně, ale též návštěvou divadelních a filmových představení, prezentací na besídkách třídy a školy. Tento předmět je úzce propojen s předmětem Hudební výchova zejména v oblasti intonace, rytmizace a výslovnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozumí a používají mluvené slovo nebo některé symboly a znaky alternativních a augmentativních způsobů komunikace
- dokáží se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- dle individuálních možností a schopností popíší slovně jednoduché obrázky

Učitel

- vede žáky k tomu, aby reagovali na hlas a intonaci dospělé osoby
- rozvíjí u žáků schopnost správného dýchání

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady

Učitel

- vede žáky k tomu, aby reprodukovali nebo napodobovali dle vyprávění krátké texty podle obrázků
- vede žáky k tomu, aby vyjádřili souhlas či nesouhlas verbálně nebo gesty

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle svých individuálních možností a schopností si osvojují slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování
- poznávají známé osoby a dorozumívají se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace, reagují na své jméno

Učitel

- vede žáky ke schopnosti dorozumět se v běžných situacích
- při rozvíjení komunikačních dovedností využívá dramaturgie jednoduchých příběhů z oblastí, které jsou žákům blízké

Kompetence sociální a personální

Žáci

- navazují kontakt a adekvátně se dorozumívají s okolím
- dle svých individuálních možností a schopností se snaží spolupracovat se svými učiteli a spolužáky
- popisují osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek

Učitel

- vede žáky ke zdrženlivému chování vůči neznámým osobám
- vede žáky k vytváření pozitivních vztahů k okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky při rozvíjení řeči (obrázky, kostky, hudební nástroje apod.)
- při dramatizaci vykonávají jednoduché praktické činnosti

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek
- zohledňuje rozdíly v komunikačních schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá
- seznamuje žáky s počítačovými programy na rozvoj komunikace

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Řečová výchova
Ročník: I. – III.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých individuálních schopností reaguje na hlas a intonaci dospělé osoby - snaží se o správné dýchání, usiluje o artikulaci hlásek - reaguje na sluchové podněty - usiluje o správnou techniku polykání, sání - dokáže vyjádřit souhlas či nesouhlas - verbálně, gesty - snaží se koncentrovat pozornost 	<p>Zjištění organických předpokladů (rozštěpy apod.), podle potřeby iniciovat odborné vyšetření Zjištění úrovně řeči a porozumění řeči (aktivní a pasivní slovní zásoby)</p> <p>Dechová a artikulační cvičení: - oromotorika - cviky rtů a jazyka - nácvik správného dýchání: nádech nosem, výdech ústy - cvičení mluvidel před zrcadlem - foukání, sfukování pírků, papírku, foukání bublin - bublifuk</p> <p>Sluchová, fonační a intonační cvičení: - napodobování hlasů zvířat (mé, bú, bé, haf, mňau...) - napodobování zvuků (auto, traktor, bác, bum)</p> <p>Masáž a stimulace mluvidel, cvičení mluvidel - vysunování a zasunování jazyka, zavírání a otevírání úst, polykání, využití brčka</p> <p>Ovládání síly hlasu</p> <p>Koncentrace pozornosti na určitou činnost (zpočátku v rozsahu několika vteřin či minut) Odpoutávání od stereotypních činností, ulpívavého myšlení Poslech jednoduché pohádky, příběhu, vyprávění doplněné obrázky</p>	<p>RV - rozvíjení poznávacích schopností, komunikačních dovedností</p> <p>HV - rytmizace říkadel</p> <p>SV - sluchová cvičení</p> <p>I - výukové programy</p> <p>PV, Vv - sebeobsluha - příjem potravy</p> <p>I - výukové programy</p> <p>HV - poslech dětských CD</p>	<p>U žáků s velkými komunikačními obtížemi spolupracovat s SPC pro žáky s vadami řeči, příp. klinickým logopedem, s rodinou</p> <p>orofaciální a myostimulační terapie (pod supervizí logopeda)</p>

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace
 Vyučovací předmět: Řečová výchova
 Ročník: IV. – VI.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých individuálních možností je žák:</p> <p>- motivován ke komunikaci</p> <p>- zná své jméno a reaguje na oslovení jménem</p> <p>- koncentruje pozornost na určitou činnost</p> <p>- rozumí jednoduchým pokynům, umí pozdravit, poděkovat verbálně nebo gesty</p> <p>- snaží se sdělit svá přání a potřeby - verbálně nebo nonverbálně</p>	<p>Opakování všech činností, které si žák osvojil v nižších ročnících</p> <p>Nácvik hlásek a slov, individuálně i ve skupině</p> <p>Artikulační a hlasová cvičení pro rozvoj obratnosti mluvidel</p> <p>Manipulační činnost doprovázená pojmenováním, komentářem</p> <p>Obohacování slovní zásoby (i pasivní) a nácvik nových slov (obrázky, konkrétní předměty, hračky...)</p> <p>Nácvik jednoduchých říkanek (dle individuálních možností dětí)</p> <p>Snaha o soustředěné naslouchání a porozumění slovům a jednoduchým větám (zpočátku v krátkém časovém intervalu)</p> <p>Poslech jednoduché pohádky, příběhu, vyprávění doplněné obrázky</p> <p>Komentování dějové posloupnosti - podle individuálních možností dětí</p> <p>Tvoření odpovědi na otázky slovem případně obrázkem</p> <p>Motivace ke slovnímu projevu, snaha o pochopení významu 2 - 3 slovných vět</p> <p>Podpora mluvního projevu, vedení spontánních a jednoduchých tématických rozhovorů</p>	<p>PV, Vv, SV, Pohybová výchova - popis konkrétních předmětů, hmatová cvičení, manipulační činnosti</p> <p>RV - rozvoj poznávacích schopností, komunikačních dovedností</p> <p>HV - rytmičtější říkadel</p> <p>SV - sluchová cvičení</p> <p>I - výukové programy</p> <p>RV - komunikační dovednosti</p>	<p>Individuální práce s logopedickým sešitem</p> <p>Osvojení piktogramů</p>

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor : Smyslová výchova
Vzdělávací předmět: Smyslová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Smyslová výchova** vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Zaujímá ve výchovně - vzdělávacím procesu výrazné místo. Vyučuje se na 1. stupni 1. - 6. třídy jako samostatný předmět 4 hodiny týdně v každém z ročníků. Předmět je obohacen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových třídách nebo v okolí školy. Jeho hlavním cílem je nácvik zrakového, sluchového, čichového a chuťového vnímání, hmatového vnímání, vizuomotoriky a prostorové a směrové orientace vždy v konkrétních situacích.

Obsah předmětu je rozdělen takto:

Rozvíjení zrakového vnímání

- vnímání prostoru oběma očima, jedním okem
- cvičení soustředěného zrakového vnímání
- rozlišování a třídění předmětů
- třídění obrázků

Rozvíjení sluchového vnímání

- nácvik sluchového soustředění na zvuky
- stimulace uvědomování si okolí
- reagování na své jméno
- natáčení hlavy za zvuky

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

- rozvoj čichové percepce
- poznávání předmětů dle vůně
- rozlišování příjemných a nepříjemných pachů a vůní

Rozvíjení hmatového vnímání

- uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi
- vnímání velikosti, tvarů a polohy předmětů
- hlazení jemných látek
- základy sebeobsluhy a osobní hygieny

Prostorová a směrová orientace

- sebepozorování v zrcadle
- podpora změny prostředí (zahrada, obchod, město , divadlo), roční období.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- nacvičují soustředěné sluchové, zrakové, chuťové a hmatové vnímání
- nacvičují základní manipulační dovednosti

Učitel

- osobním příkladem a asistencí vede žáky k osvojení si základních dovedností
- předkládá žákům vhodné podněty, které zaujmou jeho pozornost
- využívá vlastních schopností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě napodobování a pomoci se snaží řešit zadané úkoly
- dle svých možností se snaží pochopit a plnit jednoduché instrukce

Učitel

- zadává instrukce způsobem, který umožňuje zvládnutí úkolu
- vede žáky k překonávání překážek a splnění zadaných požadavků

Kompetence komunikativní

Žáci

- reagují na dané pokyny
- při práci komunikují s ostatními v rámci svých možností
- snaží se vyjadřovat svá přání vhodnou formou

Učitel

- vede žáky k verbální nebo neverbální komunikaci
- učí žáky základy společenského chování (pozdrav, prosba, poděkování)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- prostřednictvím smyslového vnímání si snaží uvědomovat své tělo
- dle svých individuálních možností se snaží navazovat kontakt se svým okolím

Učitel

- zprostředkovává žákům komunikaci se svým okolím
- vede žáky k uvědomování si své osoby
- při volbě vhodných postupů zohledňuje individuální možnosti a schopnosti žáků

Kompetence pracovní

Žáci

- nacvičují úchop, manipulaci a třídění předmětů
- cvičí si soustředěnost na úkol a vytrvalost při práci
- osvojují si nejjednodušší úkony sebeobsluhy a osobní hygieny

Učitel

- podle možností a schopností žáků volí různé formy a metody práce
- vytváří při práci příjemné, podnětné klima
- nacvičuje s žáky základy sebeobsluhy a osobní hygieny

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: I.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje okolí, ve kterém se nachází - fyzicky se seznamuje s předměty - snaží se vnímat světlo a tmou - vnímá barevné předměty, barvy - pozoruje barevné předměty - poznává osoby ze svého nejbližšího okolí - vnímá hlas rodičů, učitelů - reaguje na své jméno - dle svých možností se snaží vnímat vybrané zvuky - snaží se poslouchat vybranou píseň, říkadlo, pohádku - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy - oblékání, svlékání, obouvání - snaží se vnímat a uchopovat nabízené předměty - seznamuje se s relaxačními a stimulačními technikami - za asistence se seznamuje s prostředím třídy, školy - dle svých možností nacvičuje správné dýchání - nacvičuje sání brčkem - učí se vnímat chuť a vůně vybraného ovoce, zeleniny, potravin a nápojů 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru kolem sebe Uchopování předmětů, manipulace s nimi Cvičení zrakového soustředění na světlo a tmou, na barevné předměty Vnímání barev Vnímání předmětů Poznávání rodina, učitelé</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Vnímání hlasů rodičů, učitelů Vnímání zvuku (hudba, hlas učitelky, tleskání, píšťalka, bubínek, klíče, mačkání papíru) se zrakovou oporou Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (základní hygienické návyky - používání WC, mytí rukou, oblékání, obouvání)</p> <p>Vnímání předmětů ze svého okolí Poznávání jednotlivých předmětů ze svého okolí hmatem Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace - vnímání prostoru Orientace ve třídě (okna, dveře, stůl, lavice apod.) Orientace ve škole (chodba, šatna, třída apod.)</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení - větrník</p> <p>Sání brčkem z umělé hmoty Vnímání různých chutí - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje Vnímání pachů a vůní</p>	<p>ZTV - hrubá, jemná motorika</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty</p> <p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení RV - časová orientace - roční období</p> <p>ŘV - orientace ve třídě - slovní zásoba</p> <p>HV - dechová cvičení</p>	

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: II.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a vnímá okolí, ve kterém se nachází - za asistence se snaží vnímat tvar, velikost a polohu předmětů - za asistence se snaží uchopit předměty a manipulovat s nimi - snaží se vnímat světlo a tmou - vnímá barevné předměty, barvy - pozoruje obrázky a barevné předměty - rozezná rodiče, učitele od ostatních lidí - fyzicky reaguje na zvukové podněty - snaží se vnímat původ a směr zvuku - vnímá hlas učitelů, spolužáků - reaguje na své jméno - vnímá zvuky a hlasy domácích zvířat - snaží se poslouchat vybranou píseň, říkadlo, pohádku - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy - oblékání, svlékání, obouvání - uchopuje nabízené předměty a manipuluje s nimi - seznamuje se s relaxačními a stimulačními technikami - učí se vnímat prostor a rozlišovat 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru kolem sebe</p> <p>Vnímání tvaru, velikosti a polohy předmětů</p> <p>Uchopování předmětů, manipulace s nimi</p> <p>Cvičení zrakového soustředění na světlo a tmou, na barevné předměty</p> <p>Vnímání barev</p> <p>Vnímání obrázků a předmětů</p> <p>Poznávání rodina, učitelé</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Vnímání původu a směru zvuku (hudba, hlas učitelky, tleskání, píšťalka, bubínek, Orffův instrumentář, klíče, mačkání papíru) se zrakovou oporou</p> <p>Vnímání hlasů učitelů, spolužáků</p> <p>Vnímání zvuků a hlasů domácích zvířat</p> <p>Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova</p> <p>Doprovod písně (broukání, vlastní výrazový projev)</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (základní hygienické návyky - používání WC, mytí rukou, oblékání, obouvání)</p> <p>Vnímání předmětů ze svého okolí, vlastností malý - velký</p> <p>Poznávání povrchu jednotlivých předmětů hmatem</p> <p>Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace - vnímání prostoru, vlastnosti velký -</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>ŘV - slovní zásoba</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty</p> <p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>ŘV - orientace ve třídě - slovní zásoba</p> <p>HV - dechová cvičení</p>	<p>Návštěva kina</p> <p>Návštěva divadla</p> <p>Procházka do přírody</p>

<p>vlastností malý - velký - za asistence se seznamuje s prostředím třídy, školy</p> <p>- dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy</p> <p>- procvičuje sání brčkem</p> <p>- učí se vnímat chutě a vůně vybraného ovoce, zeleniny, potravin a nápojů</p> <p>- snaží se rozlišovat slané a sladké chutě</p>	<p>malý</p> <p>Orientace ve třídě (okna, dveře, stůl, lavice apod.)</p> <p>Orientace ve škole (chodba, šatna, třída apod.)</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání</p> <p>Dechová cvičení, dýchání nosem, výdech ústy - větrník</p> <p>Sání brčkem z umělé hmoty</p> <p>Vnímání různých chutí - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje</p> <p>Rozlišování chutí - slané, sladké</p> <p>Vnímání pachů a vůní</p>		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: III.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a vnímá okolí, ve kterém se nachází - za asistence se snaží vnímat tvar, velikost a polohu předmětů - za asistence se snaží uchopit předměty a manipulovat s nimi - za asistence se snaží uložit předměty do misek a krabiček - vnímá a odliší dva barevné předměty - snaží se vnímat obsah obrázku, vyhledat vybrané dvě barvy - rozezná rodiče, spolužáky, učitele od ostatních lidí - fyzicky reaguje na zvukové podněty - snaží se vnímat původ, intenzitu a směr zvuku - rozliší hlas učitelů, spolužáků - reaguje na své jméno, na oslovení - rozliší a dle svých možností se snaží napodobovat zvuky domácích zvířat - snaží se poslouchat vybranou píseň, říkadlo, pohádku - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy - oblékání, svlékání, obouvání, ukládání oděvu a obuvi - nacvičuje pití z hrnečku - poznává povrch vybraných předmětů 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru kolem sebe</p> <p>Vnímání tvaru, velikosti a polohy předmětů</p> <p>Manipulace s výrazně odlišnými předměty, ukládání předmětů do misek, krabiček podle velikosti</p> <p>Vnímání a poznávání dvou základních barev</p> <p>Vnímání obrázků, vyhledávání dvou vybraných barev</p> <p>Rodina, spolužáci, učitelé</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Rozlišování původu, intenzity (tichý, hlasitý), směru zvuku (hudba, hlas učitelky, tleskání, píšťalka, bubínek, Orffův instrumentář, klíče, mačkání papíru) se zrakovou oporou Rozlišování hlasů učitelů, spolužáků</p> <p>Rozlišování a napodobování zvuků a hlasů domácích zvířat</p> <p>Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova Tleskání, pleskání do rytmu</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvů a obuvi, skládání, ukládání oděvů a obuvi, sebeobsluha při jídle)</p> <p>Používání hrnečku Poznávání povrchu jednotlivých předmětů hmatem</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>RV, VV - barvy</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>ŘV - slovní zásoba</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty</p> <p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>ŘV - orientace ve třídě - slovní zásoba PV - manipulace s předměty</p>	<p>Procházka do přírody</p> <p>Návštěva kina, divadla</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vlastnosti malý - velký - nacvičuje vlastnosti suchý - mokrý, těžký - lehký - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami - učí se vnímat prostor - dle svých možností rozlišuje vlastnosti malý – velký - nacvičuje směry nahoru – dolů, dopředu - dozadu - snaží se skládat předměty vedle sebe, na sebe, do krabice - dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy - procvičuje sání brčkem, bublání do vody - učí se poznávat chutě a vůně vybraného ovoce, zeleniny, potravin a nápojů - snaží se rozlišovat slané a sladké chutě 	<p>Rozlišování vlastností předmětů - malé - velké, suché - mokré, těžké - lehké</p> <p>Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně</p> <p>Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace</p> <p>Prostorová orientace (pojmy velký - malý, nahoře (nahoru) - dole (dolů), vpředu (dopředu) - vzadu (dozadu)</p> <p>Směrová orientace v řadě, na ploše</p> <p>Skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice, jednoduchá hra</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání</p> <p>Dechová cvičení, dýchání nosem, výdech ústy - větrník</p> <p>Sání brčkem z umělé hmoty, bublání do vody</p> <p>Poznávání různých chutí - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje se zrakovou oporou</p> <p>Rozlišování chutí - slané, sladké</p> <p>Poznávání vůní - ovoce, zelenina apod. se zrakovou oporou</p>	<p>HV - dechová cvičení</p>	
--	--	------------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: IV.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - za asistence se snaží vnímat tvar, velikost a polohu předmětů - snaží se uchopit předměty a manipulovat s nimi - snaží se uložit předměty do misek a krabiček podle velikosti - vnímá a za asistence odliší tři barevné předměty, tři barvy - snaží se vnímat obsah obrázku, vyhledat vybrané tři barvy - rozezná rodiče, spolužáky, učitele od ostatních lidí - fyzicky reaguje na zvukové podněty - snaží se vnímat původ, intenzitu a směr zvuku - odliší hlas učitelů od hlasu spolužáků - reaguje na své jméno, na oslovení - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat zvuky domácích zvířat - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat zvuky - snaží se poslouchat vybranou píseň, říkadlo, pohádku - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy - oblékání, svlékání, obouvání, rozeznávání částí oděvu - nacvičuje používání hrnečku a lžice - dle svých možností poznává předměty a jejich velikost, tvar a 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru kolem sebe střídavě oběma očima, jedním okem</p> <p>Manipulace s předměty, ukládání předmětů do misek, krabiček podle velikosti, třídění velkých, výrazně odlišných předmětů</p> <p>Vnímání a poznávání tří základních barev</p> <p>Vnímání obsahu obrázků, vyhledávání tří vybraných barev</p> <p>Rodina, spolužáci, učitelé</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Rozlišování původu, intenzity (tichý, hlasitý), směru zvuku (hlas učitelky, tleskání, píšťalka, bubínek, Orffův instrumentál, zvoneček, klíče, cinkání lžičky, papír) se zrakovou oporou i bez ní</p> <p>Odlišení hlasu učitele od hlasu spolužáků</p> <p>Rozlišování a napodobování zvuků a hlasů domácích zvířat</p> <p>Rozlišení a napodobování zvuků na ulici, v domácnosti</p> <p>Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova</p> <p>Tleskání, pleskání do rytmu</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvu a obuvi, skládání, rozeznávání oděvu a obuvi)</p> <p>Používání hrnečku, lžice</p> <p>Poznávání předmětů (velikost, tvar, teplota - teplé, studené)</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>RV, VV - barvy</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje</p> <p>ŘV - slovní zásoba, poslech pohádek, gymnastika mluvidel</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty</p> <p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p>	<p>Procházka do přírody</p> <p>Návštěva kina, divadla</p> <p>Procházka do přírody</p>

<p>teplotu</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává povrch vybraných předmětů - rozlišuje vlastnosti malý - velký - nacvičuje vlastnosti suchý - mokrý, těžký - lehký - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami <ul style="list-style-type: none"> - učí se vnímat prostor - dle svých možností rozlišuje pojmy malý - velký - nacvičuje pojmy nahoru - dolů, dopředu - dozadu - snaží se skládat předměty vedle sebe, na sebe, do krabice - seznamuje se s různými přírodninami - dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy - procvičuje sání brčkem, bublání do vody - učí se poznávat chutě a vůně vybraného ovoce, zeleniny, potravin a nápojů - snaží se rozlišovat slané a sladké chutě 	<p>Poznávání povrchu jednotlivých předmětů hmatem, třídění Rozlišování vlastností předmětů - malé - velké, suché - mokré, těžké - lehké, měkké - tvrdé</p> <p>Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně</p> <p>Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (pojmy velký - malý, nahoře (nahoru) - dole (dolů), vpředu (dopředu) - vzadu (dozadu)</p> <p>Směrová orientace v řadě, na ploše Skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice, jednoduchá hra Příroda v ročních obdobích</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení, dýchání nosem, výdech ústy - větrník Sání brčkem z umělé hmoty, bublání do vody Poznávání různých chutí - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje se zrakovou oporou Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé Poznávání vůní - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje se zrakovou oporou</p>	<p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>ŘV - orientace ve třídě – slovní zásoba</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>HV - dechová cvičení</p>	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: V.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - za asistence se snaží vnímat tvar, velikost a polohu předmětů - snaží se uchopit předměty a manipulovat s nimi - snaží se uložit předměty do misek a krabiček podle velikosti - vnímá a za asistence odliší tři barevné předměty, tři barvy - snaží se vnímat obsah obrázku, vyhledat vybrané tři barvy - fyzicky reaguje na zvukové podněty - snaží se vnímat původ, intenzitu a směr zvuku - odliší hlas učitelů od hlasu spolužáků - reaguje na své jméno, na oslovení - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat zvuky domácích zvířat - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat ostatní zvuky - snaží se poslouchat vybranou píseň, říkadlo, pohádku - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy - oblékání, svlékání, obouvání, rozeznávání částí oděvu - nacvičuje používání hrnečku a lžice - dle svých možností poznává předměty a jejich velikost, tvar a teplotu 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru kolem sebe střídavě oběma očima, jedním okem Manipulace s předměty, ukládání předmětů do misek, krabiček podle velikosti, základních barev, třídění menších, méně odlišných předmětů např. fazole, hrách, čočka</p> <p>Vnímání a poznávání základních barev Třídění obrázků podle barev, velikosti, tvaru, obsahu</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Rozlišování původu, intenzity a směru zvuku (hlas učitelky, tleskání, píšťalka, bubínek, Orffův instrumentář, zvoneček, klíče, cinkání lžičky, papír) se zrakovou oporou i bez ní Odlišení hlasu učitele a spolužáků se zrakovou oporou</p> <p>Rozlišování a napodobování vybraných zvuků a hlasů (hlasité zvuky - křik, bouchání, vrtání, zvuky v přírodě - zpěv ptáků, zvuky zvířat, šumění větru, zvuk tekoucí vody, zvuky na ulici, auto, letadlo)</p> <p>Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova Tleskání, pleskání do rytmu</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvů a obuvi, skládání, ukládání oděvů a obuvi, udržování čistoty)</p> <p>Používání hrnečku, lžice</p> <p>Poznávání předmětů (velikost, tvar, barva, teplota - teplé, studené, mokré, suché)</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>RV, VV - barvy</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje, zvuky</p> <p>ŘV - slovní zásoba, poslech pohádek, gymnastika mluvidel</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty</p>	<p>Výukové programy na PC</p>

<ul style="list-style-type: none"> - poznává povrch vybraných předmětů - rozlišuje vlastnosti malý - velký - nacvičuje vlastnosti suchý - mokrý, těžký - lehký - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami - učí se orientovat v prostoru - dle svých možností rozlišuje malý - velký - nacvičuje směry nahoru - dolů, dopředu - dozadu - seznamuje se směry nad - pod, na začátku - na konci - snaží se skládat předměty vedle sebe, na sebe, do krabice - seznamuje se s různými přírodninami - dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy - procvičuje sání brčkem, bublání do vody - učí se poznávat chutě a vůně vybraného ovoce, zeleniny, potravin a nápojů - snaží se rozlišovat slané a sladké, kyselé chutě 	<p>Třídění předmětů hmatem Rozlišování vlastností předmětů - malé - velké, suché - mokré, těžké - lehké, měkké - tvrdé, teplé - studené Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně Hry s vodou (teplá - studená) Hry ve vodě (nabírání, přelévání) Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (velký - malý, nahoře - dole, dopředu - dozadu, nad - pod, na začátku - na konci)</p> <p>Nácvik řazení předmětů zleva doprava</p> <p>Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru</p> <p>Příroda v ročních obdobích</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení, dýchání nosem, výdech ústy - větrník, foukačky Sání brčkem z umělé hmoty, bublání do vody, foukání přes brčko, bublifuk Poznávání různých chutí a vůní – ovoce, zelenina, potraviny, nápoje, květiny apod. se zrakovou oporou</p> <p>Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé</p>	<p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>Pohybová výchova - plavání</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>ŘV - orientace ve třídě – slovní zásoba</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>HV - dechová cvičení</p> <p>PV - práce v domácnosti</p>	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: VI.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - za asistence se snaží vnímat prostor kolem sebe - snaží se manipulovat s předměty - snaží se uložit předměty do misek a krabiček podle velikosti a vybrané barvy - vnímá a za asistence odliší barevné předměty - seznamuje se s vybranými plošnými tvary - snaží se rozeznat předměty na obrázku - snaží se vnímat původ, intenzitu a směr zvuku - odliší hlas učitelů od hlasu spolužáků - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat zvuky domácích zvířat - dle svých možností se snaží rozlišovat zvuky spojené s denním životem - snaží se poslouchat vybranou píseň, říkadlo, pohádku - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy - oblékání, svlékání, obouvání, rozeznávání částí oděvu - nacvičuje používání hrnečku a lžice 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru kolem sebe střídavě oběma očima, jedním okem Manipulace s předměty, ukládání předmětů do misek, krabiček podle velikosti, základních barev, třídění menších, méně odlišných předmětů např. fazole, hrách, čočka</p> <p>Vnímání a poznávání základních barev</p> <p>Rozlišování plošných tvarů - kolečko, kruh, čtverec, trojúhelník Práce s obrázky (poznání, rozlišování)</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Rozlišování původu, intenzity a směru zvuku (hlas učitelky, tleskání, píšťalka, bubínek, Orffův instrumentář, zvoneček, klíče, cinkání lžičky, papír) se zrakovou oporou i bez ní Odlišení hlasu učitele a spolužáků bez zrakové opory Rozlišování a napodobování vybraných zvuků a hlasů (hlasité zvuky - křik, bouchání, vrtání, zvuky v přírodě - zpěv ptáků, zvuky zvířat, šumění větru, zvuk tekoucí vody, zvuky na ulici, auto, letadlo</p> <p>Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova Sluchově motorická cvičení, experimentování s jednoduchými hudebními nástroji</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvů a obuvi, skládání, ukládání oděvů a obuvi)</p> <p>Používání hrnečku, lžice, ubrousku</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>RV, VV - barvy</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje, zvuky</p> <p>ŘV - slovní zásoba, poslech pohádek, gymnastika mluvidel</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty</p>	<p>hudební nástroje</p>

<ul style="list-style-type: none"> - dle svých možností poznává předměty a jejich velikost, tvar, povrch a teplotu - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami - učí se orientovat v prostoru - procvičuje směry nahoru - dolů, dopředu - dozadu - opakuje směry nad - pod, na začátku - na konci - snaží se skládat předměty vedle sebe, na sebe, do krabice - seznamuje se se znaky ročních období - dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy - procvičuje správné kousání a polykání potravy - učí se poznávat chutě a vůně vybraného ovoce, zeleniny, potravin a nápojů - snaží se rozlišovat slané a sladké, kyselé, hořké chutě 	<p>Poznávání předmětů (velikost, tvar, barva, teplota, mokré, suché, tvrdost, měkkost) Třídění předmětů hmatem Rozlišování vlastností předmětů - malé - velké, suché - mokré, těžké - lehké, měkké - tvrdé, teplé - studené Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně Hry s vodou, ve vodě (teplá - studená, nabírání, přelévání, hry s bublinkami) Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (velký - malý, nahoře - dole, vpředu - vzadu, nad - pod, na začátku - na konci) Řazení předmětů zleva doprava Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru</p> <p>Příroda v ročních obdobích</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení, dýchání nosem, výdech ústy - větrník, foukačky Nácvik správného kousání a polykání potravy</p> <p>Poznávání různých chutí - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje Poznávání vůní - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje, květiny se zrakovou oporou i bez ní Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé, hořké</p>	<p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>Pohybová výchova - plavání</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>HV - dechová cvičení</p> <p>PV - práce v domácnosti</p>	
--	---	---	--

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1.Vzdělávací oblast:** Umění a kultura
2.Vzdělávací obor: Hudební výchova
3.Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Hudební výchova** vychází ze vzdělávací oblasti RVP *Umění a kultura*.

Prolíná všemi předměty. Úzce je propojena zejména s předmětem Výtvarná výchova. Plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce psychoterapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonání únavy a zlepšení nálady. Podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, rozvíjí se řečové dovednosti. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje a rozvíjí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- *rozvíjení individuálních schopností vnímat a komunikovat*
- *napodobování a rozlišování různých hudebních a nehudebních zvuků*
- *rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku*
- *zvládnutí hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje*
- *soustředění na poslech krátkých skladeb*

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován v 1. - 6. ročníku základního vzdělávání jednu hodinu týdně v každém z ročníků.

Hudební výchova je realizována v kmenové třídě a v relaxační místnosti.

Sluchové, hlasové, dechové a řečové činnosti

- rozlišování zvuků - lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů
- správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání, zřetelná výslovnost jednotlivých slov, slovních spojení, říkadel
- rytmizace říkadel, melodizace říkadel
- zpěv jednoduchých písní zaměřených k ročním dobám, k lidovým slavnostem či křesťanským svátkům, s doprovodem hudebního nástroje

Instrumentální činnosti a rytmická cvičení

- hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje (hůlky, bubínky, triangl), ale i na další dostupné předměty (vařečky, pokličky).

Hudebně pohybové činnosti

- pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (tleskání, dupání, improvizovaný pohyb)
- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, tanečky, jednoduchá rytmická cvičení

Poslech hudby

- poslech krátkých skladeb různého charakteru
- poslech relaxační hudby

Ve všech ročnících má vyučující možnost vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené činnosti
- snaží se vnímat hudbu

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých činností
- vhodně zvolenými postupy, osobním příkladem, asistencí a vhodně zvolenou hudbou umožňuje žákům získávat potřebné dovednosti a znalosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z hudby

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z hudby
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- vede žáky k sebevyjadřování hudby

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání PC pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím hudby rozvíjí u žáků komunikační dovednosti
- ukazuje žákům možnosti, které hudba nabízí
- za použití vhodných výukových programů, textů a obrázků rozvíjí vnímavost u žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím hudby se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají hudební činnosti
- seznamují se s dětskými písněmi, říkadly a hudbou
- za osobní asistence se snaží fyzicky doprovázet hudbu

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností
- vede žáky k rozvoji hudebnosti a rytmicke

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: I. - III.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých schopností se seznamuje se správným dýcháním</p> <p>- dle svých schopností nacvičuje zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje</p> <p>- seznamuje se s jednoduchými rytmickými hudebními nástroji</p> <p>- dle svých schopností a možností se snaží zapojit do pohybových her</p> <p>- dle svých schopností vnímá jednoduché krátké skladby</p>	<p>Sluchová ,dechová ,řečová a hlasová cvičení Rozlišování zvuků hudebních nástrojů Pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání Rytmizace říkadla</p> <p>Zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje.</p> <p>Rytmická cvičení a instrumentální činnosti Hra na jednoduché nástroje (bubínek ,triangl , hůlky, případně další dostupné předměty - vařečky, misky, pokličky apod.) Hra na tělo (tleskání, dupání)</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami Hudebně pohybové činnosti, jednoduchá rytmická cvičení</p> <p>Poslech hudby Poslech jednoduchých krátkých skladeb pro děti Poslech relaxační hudby</p>	<p>ZTV - relaxace</p> <p>ŘV - rytmizace, dechová cvičení</p> <p>Pohybová výchova - pohybové hry s hudbou</p> <p>I - výukové programy, CD, DVD</p>	<p>Intonační cvičení provádět podle individuálních dispozic žáků</p>

Nabídka poslechových skladeb: jednoduché lidové písně, ukolébavky, vánoční koledy, relaxační hudba

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: IV. - VI.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých schopností je veden ke správnému nácviku dýchání</p> <p>- dle svých schopností procvičuje zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje</p> <p>- dle svých schopností se seznamuje s hrou na jednoduché rytmické hudební nástroje</p> <p>- dle svých schopností se zapojuje do pohybových her za asistence zvládá jednoduchá rytmická cvičení</p> <p>- dle svých schopností se snaží soustředit na poslech jednoduché krátké skladby</p>	<p>Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Sluchová ,dechová ,řečová a hlasová cvičení Pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání Rytmizace říkadel</p> <p>Zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje</p> <p>Rytmická cvičení a instrumentální činnosti Hra na jednoduché nástroje (bubínek, triangel, hůlky, případně další dostupné předměty - vařečky, misky, pokličky apod.) Hra na tělo (tleskání, dupání)</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky Pohyb podle rytmických doprovodů Hudebně pohybové činnosti, jednoduchá rytmická cvičení</p> <p>Poslech hudby Poslech krátkých skladeb různého charakteru Poslech relaxační hudby</p>	<p>ZTV - relaxace</p> <p>ŘV - rytmizace, dechová cvičení</p> <p>Pohybová výchova - pohybové hry s hudbou</p> <p>I - výukové programy, CD, DVD</p>	<p>Intonační cvičení provádět podle individuálních dispozic žáků</p>

Nabídka poslechových skladeb: jednoduché lidové písně, ukolébavky, vánoční koledy, relaxační hudba

Zpěvníky : Já písnička

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1.Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
- 2.Vzdělávací obor: **Výtvarná výchova**
- 3.Vyučovací předmět **Výtvarná výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura*.

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení jemné motoriky žáků. Učivo Výtvarné výchovy prolíná všemi předměty ostatních vzdělávacích oblastí. Zejména s učivem předmětu Hudební výchova. Svými specifickými prostředky umožňuje nonverbální komunikaci.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím výtvarných činností s různým výtvarným materiálem. S ním se učí tvořivě pracovat, užívat ho jako prostředku sebevyjádření.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání, vzdělávací obsah je realizován v 1. - 6. ročníku základního vzdělávání.

Výtvarná výchova je realizována v kmenové třídě a v okolí školy a je rovněž realizována v alternativním prostředí (galerie, výstava). Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou voleny metody a formy práce - skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- *rozvíjení individuálních schopností a dovedností při vlastní tvorbě*
- *rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření*
- *vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy*

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené výtvarné činnosti
- snaží se používat vybrané výtvarné pomůcky

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých výtvarných činností
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem a asistencí umožňuje žákům získávat výtvarné dovednosti a znalosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- učí se hygienickým návykům a čistotě při práci

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- učí žáky čistotě při práci
- vede žáky k dodržování hygienických návyků při výtvarných činnostech

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání výtvarných technik pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím výtvarných technik rozvíjí u žáků komunikační dovednosti
- ukazuje žákům možnosti, které výtvarné dovednosti nabízí

- za použití vhodných technik a postupů rozvíjí u žáků vnímavost

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím práce se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají práci
- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly při práci
- za osobní asistence si osvojují nejjednodušší výtvarné techniky

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- seznamuje žáky s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: I. – III.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s různými výtvarnými pomůckami - seznámí se s různými technikami kresby - seznámí se s různými technikami malby - je veden ke správným hygienickým návykům při práci s barvami - dle svých schopností a možností se zapojuje do práce s barvou - seznámí se s technikou dekorativní práce a modelováním - pod vedením se snaží využívat různé materiály pro vlastní tvorbu 	<p>kresba práce s tužkou, pastelkami, voskovými pastely, tabulovými křídami (čmáranice, čáry, tečky)</p> <p>malba práce s různými druhy štětců (ploché, kulaté) a barvami (vodové, temperové, voskové pastely, prstové barvy)</p> <p>experimenty s barvou - zapouštění, míchání barev, rozfoukávání, otiskování, malba prsty</p> <p>dekorativní práce otisky prvků (razítka, bramborová tiskátka) práce s papírem, textilem, přírodninami práce s hlinou, modelovací hmotou</p> <p>kompozice z netradičních materiálů kombinované techniky, koláže (dekorace a výrobky navazující na lidové tradice v průběhu roku)</p>	<p>I - výukové programy</p> <p>RV - rozvoj jemné motoriky</p> <p>PV - práce s drobným materiálem</p>	<p>výstavy, galerie</p>

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
 Ročník: IV. – VI.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s technikou kresby s využitím měkkého grafického materiálu - dle svých schopností se učí poznávat různé druhy tvarů a barev - dle svých schopností vnímá jejich podobnost a odlišnost - seznámí se s dalšími technikami malby - je veden ke správným hygienickým návykům při práci s barvami - dle svých schopností a možností se zapojuje do práce s barvou - seznamuje se s technikou dekorativní práce a modelováním - poznává základní vlastnosti hlíny a modelovacích hmot - pod vedením se snaží využívat různé materiály pro vlastní tvorbu - při výtvarných činnostech je veden k rozvoji vlastní fantazie - dle svých schopností se snaží využívat různé materiály při vlastní tvorbě - je veden k rozvoji estetického citění 	<p>kresba práce s tužkou, pastelkami, voskovými pastely, tabulovými křídami</p> <p>tvary, základní barvy</p> <p>malba seznámí s technikou práce s různými druhy štětců (ploché, kulaté) a barvami (vodové, temperové, voskové pastely, prstové barvy)</p> <p>experimenty s barvou - zapouštění, míchání barev, rozfoukávání, otiskování, malba prsty</p> <p>prostorové tvoření – modelování stlačování, hnětení, válení hmoty;</p> <p>práce s hlínou, modelovací hmotou</p> <p>dekorativní práce střídání tvarů, barev, ploch otisky prvků (razítka, bramborová tiskátka) práce s papírem, textilem, přírodninami</p> <p>kompozice z netradičních materiálů kombinované techniky, koláže (dekorace a výrobky navazující na lidové tradice v průběhu roku)</p> <p>zapojení se při estetických úpravách třídy, školy</p>	<p>I - výukové programy</p> <p>RV, SV - rozvoj jemné motoriky, tvary, barvy</p> <p>HV - relaxační techniky</p> <p>PV - práce s drobným materiálem</p>	<p>Návštěva výstavy, galerie</p>

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1. Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
2. Vzdělávací obor: Pohybová výchova
3. Vyučovací předmět: Pohybová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **Pohybová výchova** vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje rozvíjení individuálních pohybových možností žáků. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují jejich zájem a vlastní aktivitu.

Prvky Pohybové výchovy mohou prolínat i do ostatních vyučovacích předmětů, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. (Pohybové hry v HV, RV, Čtení apod.)

Předmět **Pohybová výchova** se vyučuje na 1. stupni v 1. - 6. ročníku 1 hodina týdně v každém z ročníků. Výuka je společná pro chlapce i dívky.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, dle možností zařízení a ve volné přírodě.

Vyučovací předmět **Pohybová výchova** je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsahem předmětu **Pohybová výchova** jsou pohybové hry a cvičení s využitím tradičního i netradičního nářadí a náčiní, motivační a napodobivé hry, základní manipulace s míčem a drobným náčiním, rytmická a relaxační cvičení, prvky jógových cvičení. Výuka plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Obsahem je dále turistika a pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku na školní zahradě nebo v okolí školy, který je zejména využíván u dětí imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- podle individuálních potřeb žáků vhodně volí motorická a koordinační cvičení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a opakování se snaží zvládnout danou pohybovou aktivitu
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty
- při cvičení se snaží překonávat své obavy a pocity strachu

Učitel

- vede žáky ke zvládnutí přípravné fáze pohybové činnosti
- při cvičení dodává žákům sebedůvěru, pocit bezpečí a jistoty
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých týmových pohybových aktivitách
- snaží se reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti spolupracovat, naslouchat a ocenit přínos druhého
- učí žáky reagovat na pokyny a povely vhodně zvolenými pohybovými aktivitami

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině
- dle svých možností se snaží spolupracovat při pohybových aktivitách

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zavádí do pohybových aktivit zážitkové a kolektivní hry
- vede žáky tak, aby mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- při pohybových aktivitách se seznamují se s používáním různých pomůcek, nářadí a náčiní
- jsou vedeni k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků
- individuálně v činnostech žákům pomáhá

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Pohybová výchova
Ročník: I. – III.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - získává kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - reaguje na vybrané povely - nacvičuje správné držení těla při chůzi - usiluje o koordinaci pohybu - snaží se aktivně zapojit do pohybových aktivit - snaží se zvládnout vybraná rovnovážná cvičení - snaží se zvládnout házení a chytání míče - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - zvládá podle pokynu přípravu na pohybovou činnost - snaží se zapojovat do pohybových her 	<p>Dechová cvičení Pohybové hry a cvičení, napodobování pohybů dle pokynů: Vzpažit, předpažit, připažit, upažit Chůze, rovné držení těla, koordinace pohybů při chůzi Běh na krátké vzdálenosti Lezení vpřed libovolným způsobem, prolézání, přelézání Skok, skoky snožmo na místě Cvičení obratnosti, rovnovážná cvičení Stoj na jedné noze s oporou, chůze po čáře, po lavičce, seskoky Cvičení na nářadí - lavička: výstup, sestup, chůze po délce lavičky Cvičení s míčem: házení, chytání a koulení míče Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami Cvičení v kuličkovém bazénu, uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy, vnímání pocitů při cvičení</p> <p>Relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla</p> <p>Sezónní sporty (sáňkování, klouzání, hry na sněhu)</p> <p>Hudebně pohybové hry a jejich modifikace s ohledem na možnosti dětí, rytmizovaná chůze s doprovodnými říkadly</p>	<p>ŘV - správné dýchání</p> <p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulace s předměty SV - rozvíjení sluchu a hmatu</p> <p>HV - poslech relaxační hudby</p> <p>HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou</p>	<p>žíněnky</p> <p>drobné náčiní, míčky</p> <p>lavička ozvučené hračky rehabilitační míče, polohovací kostky, míče relaxační hudba na CD kuličkový bazén</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Pohybová výchova
Ročník: IV. – VI.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na pokyny a povely k dané pohybové činnosti - snaží se napodobovat zvolené pohyby - snaží se zvládnout chůzi se změnou směru a střídáním tempa - usiluje o koordinaci pohybu - snaží se aktivně zapojit do pohybových aktivit - nacvičuje vybrané průpravné cviky - seznamuje se s cvičením na nářadí - zvládne základní cviky s míčem - kutálení, házení a chytání obouruč - pod vedením zvládne cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - získává kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - snaží se zapojovat do pohybových her 	<p>Opakování všech činností, které žák zvládl v předešlých ročnících</p> <p>Pohybové hry a jejich modifikace s ohledem na možnosti dětí Napodobování pohybů: předklon, záklon, úklony na obě strany Chůze po špičkách, po patách, po vnějších hranách nohou, pomalá a rychlá chůze, střídání tempa a směru Běh daným směrem, běh se změnou směru Lezení po kolenou, po břiše, po čtyřech Poskoky snožmo po špičkách Cvičení obratnosti, rovnovážná cvičení Kolébka na zádech Cvičení na nářadí - bedna: přelézání jednoho až dvou dílů malé švédské bedny z molitanu</p> <p>Cvičení s míčem: kutálení míčem po zemi, kutálení v sedu rozkročmo, házení, chytání Dechová cvičení</p> <p>Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami</p> <p>Cvičení v kuličkovém bazénu</p> <p>Uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy, vnímání pocitů při cvičení</p> <p>Sezónní sporty (házení sněhových koulí do dálky) Jízda na tříkolce, případně na koloběžce</p> <p>Hudebně pohybové hry a jejich modifikace s ohledem na možnosti dětí, pohybové vyjádření písničky</p>	<p>ŘV - správné dýchání SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulace s předměty SV - rozvíjení sluchu a hmatu</p> <p>HV - poslech relaxační hudby</p> <p>HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou</p>	<p>drobné náčiní, míčky</p> <p>tělocvičné nářadí: švédská bedna, žíněnka</p> <p>ozvučené hračky rehabilitační míče, polohovací kostky</p> <p>kuličkový bazén</p> <p>relaxační hudba na CD</p> <p>vodní brouzdaliště, bazén tříkolka, koloběžka</p>

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. **Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
2. **Vzdělávací obor:** Zdravotní tělesná výchova
3. **Vyučovací předmět:** Zdravotní tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova (ZTV)** vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. ZTV je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZTV se provádí na doporučení lékaře.

Specifické úkoly ZTV vycházejí ze základních specifik postižení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět **Zdravotní tělesná výchova** se vyučuje na 1. stupni v 1.- 6. ročníku 4 hodiny týdně. Alternativou tohoto předmětu je **Rehabilitační tělesná výchova**.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměřeni odpovídá jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifické postižení.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, a ve volné přírodě. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně.

Vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova** je zaměřen na zvládnutí správného držení těla v různých polohách, zvládnutí jednoduchých speciálních cvičení podle pokynů, nácvik správné základní cvičební polohy. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu **Zdravotní tělesná výchova** jsou dechová cvičení, nácvik správného držení těla, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů. Pohybové hry a činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení, uvolňovací a relaxační cvičení. Výuka plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Dále pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku u žáků imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- vhodně zvolenými aktivitami vedou žáky ke kladnému vztahu k pohybu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- snaží se řešit známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni ke komunikaci a spolupráci při pohybových aktivitách
- snaží se reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke komunikaci a spolupráci

- učí žáky reagovat na pokyny a povely

Kompetence sociální a personální

Žáci

- prostřednictvím pohybových aktivit jsou vedeni k uvědomování si svého těla
- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- vybírá pohybové aktivity tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech
- jsou vedeni ke zvládnutí základů osobní hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. **Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
2. **Vzdělávací obor:** Rehabilitační tělesná výchova
3. **Vyučovací předmět:** Rehabilitační tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Rehabilitační tělesná výchova se zařazuje jako **alternativa ke Zdravotní tělesné výchově** pro žáky s nejtěžšími formami mentálního postižení, u nichž je snížena schopnost spontánního pohybu. Zaměření musí odpovídat psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizi odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somatopedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

Specifické úkoly Rehabilitační tělesné výchovy vycházejí ze základních specifik postižení žáků. Obsah je vždy upravován individuálně vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět **Rehabilitační tělesná výchova** se vyučuje na 1. i 2. stupni v 1. - 10. ročníku 4 hodiny týdně jako alternativa předmětu Zdravotní tělesná výchova.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Rehabilitační tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Obsah předmětu je realizován převážně fyzioterapeutkou dle možností zařízení.

Vyučovací předmět **Rehabilitační tělesná výchova** je zaměřen na získání kladného vztahu k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám, na rozvíjení motoriky a koordinaci poloh, zvládnutí jednoduchých pohybových cvičení podle pokynů, usilování o samostatný pohyb. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu Rehabilitační tělesná výchova jsou polohování, rozvíjení hybnosti, nácvik změn poloh, rozvíjení aktivního pohybu, nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů, manipulace s drobným náčiním, uvolňovací a relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla. Rehabilitační cvičení a alternativní formy terapie dle možnosti školy a žáků (Hipoterapie, canisterapie, pobyt v relaxační místnosti na vodním lůžku, pobyt v solné jeskyni).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých společných pohybových činnostech
- reagují na pokyny k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- vede žáky k pohybovým aktivitám

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech
- podílí se na jednoduchých pohybových aktivitách

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Rehabilitační tělesná výchova
Ročník: I. – III.

Časová dotace 4 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
Dle svých individuálních schopností:			
- snaží se o správné držení těla v různých polohách	Dechová cvičení Ležení a otáčení se na vhodné podložce Polohování s oporou, změny polohy zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy uvolňovací cvičení	ŘV - správné dýchání SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla	Vodní lůžko, žíněnka
- snaží se rozvíjet aktivní hybnost	Lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami		
- podle pokynů napodobuje pohyby	Napodobování pohybů dle pokynů Rovnovážná cvičení, manipulace s drobným náčiním		Drobné náčiní, míčky
- získává kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	Úkony zaměřené na stimulaci jednotlivých svalových skupin Úchop a manipulace s předměty Pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami	PV - manipulace s předměty SV - rozvíjení sluchu a hmatu	
- snaží se o cílenou manipulaci s předměty	Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami		Ozvučené hračky Rehabilitační míče, polohovací kostky
- usiluje o koordinaci pohybu	Stimulace pohybu s doprovodnými říkadly Koordinace pohybů	HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou	
- reaguje na pokyny k dané pohybové činnosti	Pohybové hry a jejich modifikace s ohledem na možnosti dětí Chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce, podél zábradlí		
- snaží se o samostatný pohyb	Nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb Nácvik chůze po nakloněné rovině		
- usiluje o aktivní přístup k pohybovým aktivitám	Procvičování koordinace pohybů, běh na krátké vzdálenosti, střídání s chůzí poskoky, skoky snožmo - pokud není kontraindikováno!	HV - poslech relaxační hudby	
- dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu	Stoj na jedné noze, chůze po čáře, po lavičce, seskoky Cvičení v kuličkovém bazénu Uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy, vnímání pocitů při cvičení		kuličkový bazén relaxační hudba na CD

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Rehabilitační tělesná výchova
Ročník: IV. – VI.

Časová dotace 4 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snaží se zaujímat správné základní cvičební polohy - snaží se napodobovat předvedené cviky - za asistence procvičuje chůzi s oporou a bez opory - zvládá jednoduchá speciální cvičení - snaží se cíleně uchopit a manipulovat s předměty - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - zvládá základní techniku speciálních cvičení podle pokynů 	<p>Opakování všech činností, které si žák osvojil v nižších ročnících.</p> <p>Zásady správného držení těla podle fyzických možností dětí Napodobování pohybů Rozvíjení jemné motoriky: procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků rozvoj cíleného pohybu rukou, prstů, úchop, nácvik různých druhů úchopu tvoření špetky, přebírání, trhání, úchop předmětů Rozvíjení hrubé motoriky: Nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb Úkony zaměřené na stimulaci jednotlivých svalových skupin Procvičování správného sezení na židli, stabilizace sedu, posilování zádových svalů, držení těla v pozici Úchop a manipulace s předměty Pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami</p> <p>Cvičení v kuličkovém bazénu</p> <p>Uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy</p> <p>hipoterapie nebo canisterapie podle možností školy</p>	<p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulační činnosti</p> <p>PV - manipulace s předměty SV - rozvíjení sluchu a hmatu</p> <p>HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou, poslech relaxační hudby</p>	<p>Stavebnice, puzzle, kostky, mozaiky, modelovací hmoty, drobné náčiní, míčky, Stůl s náklonnou deskou</p> <p>Speciální židle</p> <p>rehabilitační míče</p> <p>kuličkový bazén</p> <p>relaxační hudba na CD</p> <p>vodní brouzdaliště, bazén</p>

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1.Vzdělávací oblast:** Člověk a svět práce
2.Vzdělávací obor: Pracovní výchova
3.Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

V základním vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením je vzdělávací oblast *Člověk a svět práce* jednou z nejdůležitějších vzdělávacích oblastí. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou k získání základních pracovních dovedností a návyků. Jejím cílem je rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. V rámci této oblasti také dochází k rozvíjení komunikativní dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vyučovací předmět **Pracovní výchova** se vyučuje v 1. - 6. ročníku po dvou hodinách týdně ve všech ročnících. Vzdělávací obor *Člověk a svět práce* je rozdělen na několik tematických okruhů:

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitecké práce*
- *Práce v domácnosti*

Realizace jednotlivých tematických okruhů je realizována převážně v kmenových třídách, dílnách, v cvičné kuchyňce a na školním pozemku. Učivo je určeno všem žákům, chlapcům i dívkám. Je přizpůsobeno individuálním možnostem a schopnostem. Žáci jsou ve všech tematických okruzích vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

U žáků s těžkým mentálním postižením se předpokládá, že plně nedosáhnou cílů základního vzdělávání. Velkým problémem jsou málo rozvinuté psychické funkce (pozornost, paměť aj.), které žáci potřebují k osvojování učiva. Úspěšnost rozvíjení těchto funkcí bude u každého jednotlivce jiná, vzhledem ke stupni postižení. Ve vzdělávací oblasti *Pracovní výchova* se snažíme o maximální rozvoj každého žáka.

Vzdělávání v této oblasti směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k :

- *získání základních návyků v sebeobsluze a hygieně*
- *rozvoji jemné motoriky*
- *vnímání různých prožitků souvisejících s pracovními činnostmi*
- *naučit se zacházet s pomůckami a nářadím*
- *naučit se obsluhovat domácí spotřebiče*
- *porozumět jednoduchým pracovním postupům*
- *poznávat různé činnosti, které mohou vytvářet různé záliby*
- *naučit se dodržovat hygienické a bezpečnostní pravidla při práci*

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Dle svých možností a schopností si osvojují základní pracovní dovednosti
- Učí se používat při práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat různé materiály (i netradiční), vhodné nástroje a nářadí
- Vede žáky k nápodobování předvedené činnosti

Kompetence k řešení problémů

Žák

- Při plnění úkolů se snaží promýšlet pracovní postupy
- Snaží se překonávat své obavy z nových a neznámých činností

- Snaží se řešit problémy na modelových případech

Učitel

- Zadává úkoly tak, že umožňuje žákům zvládnout dané postupy
- Vede žáky k překonávání pocitu strachu a obavy z nových činností
- Rozvíjí u žáků dle jejich možností a schopností tvořivost

Kompetence komunikativní

Žák

- Rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů a pomůcek
- Reaguje na jednoduché pokyny při práci
- Učí se popsat postup své práce všemi dostupnými formami komunikace

Učitel

- Seznamuje žáky s pracovními postupy a pojmy
- Vede žáky k aktivnímu využívání různých forem komunikace
- Zadává instrukce formou srozumitelnou pro všechny žáky

Kompetence sociální a personální

Žák

- Pracuje ve skupině, která vytváří společnou práci
- Dle svých možností se snaží navazovat kontakty se spolužáky i s okolím
- Snaží se pomáhat a spolupracovat a ostatními spolužáky

Učitel

- Ke každému jedinci má individuální přístup
- Vede žáky k vzájemnému navazování kontaktů se spolužáky i s okolím
- Vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence pracovní

Žák

- Při práci dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla
- Snaží se správně používat pracovní pomůcky
- Seznamuje se s jednoduchými pracovními technikami a materiály

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- Vede žáky ke správnému používání pracovních pomůcek
- Vhodně zvolenými postupy seznamuje žáky s jednoduchými pracovními technikami i různými materiály

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: I – III. ročník

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností se snaží zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - nacvičuje základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami - dle svých schopností zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami - za asistence se snaží vytvořit drobné předměty a dárky - za asistence ošetřuje, pěstuje a pečuje o nenáročnou pokojovou i užitkovou rostlinu - pozorování přírody ve všech ročních obdobích - dle svých schopností provádí drobné domácí práce - základní úklid, prostře stůl pro běžné stolování - snaží se správně používat lžíci a vidličku 	<p>SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI) svlékání a oblékání jednotlivých částí oděvů skládání a ukládání, obouvání</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM jednoduché pracovní postupy a techniky při poznávání různých materiálů i netradičních (keramická hlína, textil, přírodniny apod.)</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM skládání a rozkládání různých druhů stavebnic (ukládání na své místo, do své krabice), konstruktivní hry (jednoduché skládačky, kostky, puzzle)</p> <p>lidové zvyky a tradice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE zalévání a pěstování květin v bytě i na zahradě</p> <p>sbírání přírodnin dle ročního období (ovoce, zelenina, kaštiny apod.)</p> <p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI drobné domácí práce - nácvik zametání, mytí nádobí, utírání prachu, úklid na svém místě ve třídě po jídle</p> <p>používání a správné držení lžíce a vidličky</p>	<p>VV - hygienické návyky při práci</p> <p>Pohybová výchova, ZTV - sebeobsluha</p> <p>SV, Pohybová výchova, ZTV - motorická cvičení, prostorová orientace</p> <p>VV - čistota při práci, výzdoba třídy</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
 Vyučovací předmět: Pracovní výchova
 Ročník: IV – VI. ročník

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - umí dle svých možností používat lžíci nebo celý příbor - při stravování se snaží o dodržení klidu a čistoty svého místa - dle svých schopností zvládá práci s jednoduchými materiály a pomůckami - dle svých možností se snaží zvládnout elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - za asistence se snaží vytvořit drobné předměty a dárky - dle svých schopností používá pomůcky a náčiní pro práci doma i na zahradě - za asistence zvládne nákup a uložení základních potravin - učí se poznat vybrané potraviny 	<p>SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI) opakování všech činností, které si již dle svých schopností osvojily v nižších ročnících procvičování používání lžice, popř. celého příboru dle schopností a možností dětí základní hygienické návyky - osvojování</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM opakování učiva z nižších ročníků dle schopností žáků práce podle slovního návodu</p> <p>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ opakování činností a dovedností z nižších ročníků různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních lidové zvyky a tradice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE pěstování nenáročných rostlin v bytě, na zahradě apod.</p> <p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI opakování učiva z nižších ročníků poznávání, nakupování a ukládání základních potravin</p>	<p>SV - domácnost</p> <p>SV - manipulace s předměty</p> <p>RV, Pohybová výchova - procvičení jemné motoriky</p> <p>SV - poznávání přírody</p> <p>SV - domov a jeho okolí</p>	

2. stupeň

Učební osnovy pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. **Vzdělávací oblast :** Člověk a komunikace
2. **Vzdělávací obor :** Rozumová výchova
3. **Vyučovací předmět :** Rozumová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast *Člověk a komunikace* je považována za stěžejní ve výchovně vzdělávacím procesu. Prostředkem vzdělávání není jen psané slovo nebo mluvená řeč. Využívají se různé formy alternativní a augmentativní komunikace, které vedou k dorozumívání se s okolím a přispívají k pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti *Člověk a komunikace* se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova a Řečová výchova**.

Rozumová výchova je rozdělena na tématické okruhy:

- *Rozvíjení poznávacích schopností*
- *Rozvíjení logického myšlení a paměti*
- *Rozvíjení grafických schopností*

Rozumová výchova se vyučuje 3 hodiny týdně ve všech ročnících. Výuka probíhá v kmenové třídě nebo ve specializovaných učebnách (např. v počítačové učebně). Obsah všech tématických okruhů se vzájemně prolíná. V rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností na optimální možné úrovni.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k :

- *Rozvíjení poznávacích schopností na optimální možnou úroveň*
- *Uplatňování sebeobslužných a hygienických návyků dle svých možností*
- *Rozvíjení logického myšlení a paměti dle svých možností*
- *Upevňování grafických dovedností*

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Učí se rozumět složitějším pojmům, znakům a symbolům a je schopen je používat
- Seznamuje se a procvičuje vybraná tiskací písmena a základní piktogramy
- Používá různé učební pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat učební pomůcky
- Snaží se zjednodušit pojmy, znaky a symboly tak, aby je žáci snáze pochopili
- Dle individuálních možností a schopností vhodně volí postupy a formy výuky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Snaží se chápat a plnit jednoduché příkazy
- Na základě nápodoby a opakování řeší známé situace
- Snaží se dle svých možností orientovat v okolním prostředí
- Snaží se orientovat ve svém denním režimu

Učitel

- Zadává úkoly a příkazy tak, aby byly srozumitelné všem žákům

- Pomáhá žákům orientovat se ve svém okolním prostředí
- Svým osobním příkladem a asistencí učí žáky řešit známé situace
- Učí žáky orientovat se v časovém denním režimu

Kompetence komunikativní

Žáci

- Učí se dorozumět vybranými formami verbální nebo nonverbální komunikace
- Snaží se vyjadřovat své pocity a nálady různými způsoby komunikace
- Přijatelným způsobem reaguje na pozdrav nebo dokáže pozdravit
- Uvědomuje si své jméno, reaguje na oslovení

Učitel

- Pomáhá žákům při vyjadřování svých potřeb, pocitů a nálad
- Učí je používat různé formy komunikace
- Vede žáky k základům společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Snaží si uvědomit svoji osobu prostřednictvím svého těla
- Snaží se znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- Snaží se rozlišovat osoby různého pohlaví
- Dle svých schopností navazuje kontakty se svým okolím a adekvátně se s ním snaží dorozumět
- V rámci individuálních možností a schopností spolupracuje se svými spolužáky a učiteli
- Chová se zdrženlivě k neznámým osobám

Učitel

- Pomáhá žákům při sebepoznávání
- Umožňuje jim poznávat nejbližší okolí a dorozumívat se s ním
- Učí žáky rozlišovat osoby vyskytující se v jeho okolí
- Vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence pracovní

Žáci

- Učí se poznat předměty různé velikosti a tvarů, uchopit je a účelně s nimi manipulovat
- Snaží se zvládat dle svých schopností sebeobsluhu a základní hygienu
- Dle svých možností a schopností pozná a používá předměty denní potřeby
- Zapojí se do jednoduchých praktických činností

Učitel

- Pomáhá žákům při dodržování pravidel hygieny
- Vede žáky dle jejich schopností k samostatnosti v sebeobsluze
- Vede žáky ke správnému používání předmětů denní potřeby
- Snaží se zapojit žáky do praktických činností

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: VII.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých schopností uplatňuje základní hygienické a sebeobslužné činnosti</p> <p>- dle svých možností zvládne rozepnout a zapnout knoflíky, zip</p> <p>- snaží se dodržovat hygienické návyky při stolování</p>	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z minulých ročníků</p> <p>Rozvíjení a upevňování sebeobsluhy a hygienických návyků Svlékání, oblékání Rozepínání a zapínání knoflíků, aj. Vzájemná pomoc při oblékání Mytí rukou a obličeje, česání vlasů apod. Hygiena při stolování</p>	<p>ZTV - procvičování motoriky, sebeobsluhy, hygienických návyků</p> <p>PV - manipulace s předměty, sebeobsluha</p>	
<p>- dle svých možností reprodukuje krátký text</p> <p>- dle svých možností čte vybraná písmena</p>	<p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Opakování učiva z minulých ročníků</p> <p>Říkadla, básničky, krátké texty</p> <p>Nácvik čtení alternativní metodou (globální metoda, sociální čtení aj.)</p>	<p>ŘV - poslech a recitace říkadla</p> <p>I - výukové programy</p>	
<p>- dle svých schopností napíše další vybraná písmena, číslice</p>	<p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z minulých ročníků</p> <p>Procvičování jemné a hrubé motoriky Nácvik psaní písmen a číslic</p>	<p>ZTV - uvolňovací cviky VV - kresba, malba PV - manipulační dovednosti</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: VIII.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>- dle svých schopností se snaží vnímat a uspokojovat základní životní potřeby</p> <p>- snaží se rozpoznávat běžně používané orientační symboly</p> <p>- dle svých schopností čte další vybraná písmena</p> <p>- snaží se skládat slova z vybraných hlásek</p> <p>- dle svých schopností pozná a přiřadí číslice počtu prvků</p> <p>- dle svých schopností a použitím dalších alternativních metod píše vybrané hlásky a číslice</p>	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva z minulých ročníků Upevňování sebeobslužných činností Sociální čtení - poznávání běžně používaných symbolů</p> <p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Opakování učiva z minulých ročníků Nácvik čtení alternativními metodami</p> <p>Skládání jednoduchých slov s obrázkem</p> <p>Vytváření představy počtu Procvičování pojmu a množství</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z minulých ročníků Cvičení jemné a hrubé motoriky Rovnání písmen a číslic do řádků (znaky z různých materiálů)</p>	<p>ŘV - alternativní metody komunikace I - výukové programy</p> <p>PV - jemná a hrubá motorika</p> <p>ŘV - alternativní metody komunikace I - výukové programy</p> <p>PV - jemná a hrubá motorika I - výukové programy</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
Vyučovací předmět: Rozumová výchova
Ročník: IX.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností a možností se snaží sdělovat své pocity - dle svých schopností se snaží upozornit na své zdravotní potíže - dle svých schopností pozná vybrané hlásky a číslice - dle svých schopností se snaží skládat slova z vybraných hlásek - dle svých schopností pozná a přiřadí číslice počtu prvků - seznamuje se s penězi a jejich hodnotami - dle svých schopností a použitím dalších alternativních metod píše vybrané hlásky a číslice 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování a procvičování učiva z minulých ročníků Procvičování komunikace a alternativních metod komunikace</p> <p>Procvičování symbolů ve zdravotnictví Poznávání lidského těla (detaily)</p> <p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Opakování učiva z minulých ročníků Alternativní metody čtení Skládání slov s pomocí obrázků Procvičování - posloupnost čísel Přiřazování číslic k množství Poznávání hodnot peněz Čtení cen výrobků</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z minulých ročníků Procvičování hrubé a jemné motoriky Hůlkové písmo, číslice</p>	<p>ŘV - rozvíjení slovní zásoby, alternativní metody komunikace</p> <p>I - výukové programy</p> <p>ŘV - rozvíjení slovní zásoby, alternativní metody komunikace</p> <p>I - výukové programy</p> <p>PV - jemná a hrubá motorika</p> <p>I - výukové programy</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
 Vyučovací předmět: Rozumová výchova
 Ročník: X.

Časová dotace 3 hodiny týdně

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností sděluje své pocity - dle svých schopností upozorňuje na své zdravotní potíže - snaží se poznat vybrané symboly a poznat a porovnat hodnoty peněz 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Opakování učiva ze všech předchozích ročníků Procvičování komunikace (alternativní metody)</p> <p>Procvičování symbolů ve zdravotnictví Poznávání lidského těla (detaily)</p> <p>Sociální čtení a počty</p>	<p>ŘV - rozvíjení slovní zásoby, alternativní metody komunikace</p> <p>I - výukové programy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností pozná vybrané hlásky a číslice - dle svých schopností skládá slova - dle svých schopností pozná číslice (porovnává je a přiřazuje) - seznamuje se s penězi a jejich hodnotami 	<p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Opakování učiva ze všech ročníků Alternativní metody čtení</p> <p>Skládání slov pomocí obrázků</p> <p>Procvičování - posloupnost čísel Přiřazování číslic k množství Poznávání hodnot peněz</p>	<p>ŘV - rozvíjení slovní zásoby, alternativní metody komunikace</p> <p>I - výukové programy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností a s použitím dalších alternativních metod píše vybrané hlásky a číslice 	<p>Rozvíjení grafických schopností Opakování učiva z minulých ročníků Procvičování hrubé a jemné motoriky Hůlkové písmo, číslice</p>	<p>PV - jemná a hrubá motorika</p> <p>I - výukové programy</p>	

- 1. Vzdělávací oblast:** Jazyk a jazyková komunikace
2. Vzdělávací obor: Řečová výchova
3. Vyučovací předmět: Řečová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět **Řečová výchova** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem prolíná i do ostatních předmětů. Navazuje na učivo 1. stupně. Vyučuje se v 7. - 10. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností i individuální logopedickou péči. Zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Obsahem **Řečové výchovy** jsou dechová, hlasová, sluchová, intonační a artikulační cvičení, akustická diferenciacie, napodobování hlasů a zvuků, tichá cvičení, nácvik hlásek a slov, spontánní a jednoduché tématické rozhovory, přednes, vyprávění, poslech i dramaturgie. Je zejména kladen důraz na rozvoj sociální komunikace, případně na používání alternativních a augmentativních způsobů komunikace. Je využíváno říkadel, krátkých básniček, jednoduchých textů i pohádkových příběhů a písniček.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky.

Výuka v předmětu Řečová výchova je realizována v kmenových třídách, městské knihovně, ale též návštěvou divadelních a filmových představení, prezentací na besídkách třídy a školy. Tento předmět je úzce propojen s předmětem Hudební výchova zejména v oblasti intonace, rytmizace a výslovnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozumí a používají mluvené slovo nebo některé symboly a znaky alternativních a augmentativních způsobů komunikace
- dokáží se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- dle individuálních schopností popisují slovně jednoduché obrázky

Učitel

- vede žáky k tomu, aby reagovali na hlas a intonaci dospělé osoby
- rozvíjí u žáků schopnost správného dýchání
- vede žáky k tomu, aby dle svých možností a schopností odpovídali na otázky slovem, větou
- rozvíjí u žáků schopnost reprodukovat jednoduché říkanky a básničky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady

Učitel

- vede žáky k tomu, aby dle individuálních možností reprodukovali krátké texty podle jednoduché osnovy
- za pomoci návodných otázek vede žáky k převyprávění filmového nebo divadelního představení nebo slyšeného textu
- vede žáky k tomu, aby vyjádřili souhlas či nesouhlas verbálně nebo gesty

Kompetence komunikativní

Žáci

- ovládají základní slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování
- poznávají známé osoby a dorozumívají se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace, reagují na své jméno

Učitel

- vede žáky ke schopnosti dorozumět se v běžných situacích
- využívá dramaturgie jednoduchých příběhů z oblastí, které jsou žákům blízké

Kompetence sociální a personální

Žáci

- navazují kontakt a adekvátně se dorozumívají s okolím
- dle svých individuálních možností a schopností spolupracují se svými učiteli a spolužáky
- popisují osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek

Učitel

- vede žáky k tomu, aby se chovali zdrženlivě k neznámým osobám
- vede žáky k vytváření pozitivních vztahů k okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky při rozvíjení řeči (obrázky, kostky, hudební nástroje apod.)
- při dramatizaci vykonávají jednoduché praktické činnosti

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek
- zohledňuje rozdíly v komunikačních schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá
- seznamuje žáky s počítačovými programy na rozvoj komunikace

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Řečová výchova
Ročník: VII. – VIII.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná jména nejbližších osob a spolužáků - koncentruje se na krátký poslech - zapojuje se do dramatizace - s pomocí využívá komunikační počítačové programy - snaží se odpovídat na jednoduché otázky 	<p>Opakování všech činností, které si žák osvojil v nižších ročnících</p> <p>Obohacování slovní zásoby (i pasivní) a nácvik nových slov (obrázky, konkrétní předměty, fotografie, hračky...) Nácvik jednoduchých říkanek (dle individuálních možností dětí)</p> <p>Snaha o soustředěné naslouchání a porozumění slovům a jednoduchým větám (zpočátku v krátkém časovém intervalu) Poslech jednoduché pohádky, příběhu, vyprávění doplněné obrázky</p> <p>Komentování dějové posloupnosti - podle individuálních možností dětí</p> <p>Cvičení pro rozvoj zrakové a sluchové percepce spolu s rozvojem jemné motoriky</p> <p>Tvoření odpovědi na otázky slovem příp. obrázkem</p>	<p>RV - rozvoj poznávacích schopností, komunikačních dovedností</p> <p>HV - rytmizace říkadel</p> <p>SV - sluchová cvičení</p> <p>I - výukové programy</p>	<p>Osvojení piktogramů, využití globální metody čtení</p>

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Řečová výchova
Ročník: IX. – X.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních možností: - rozvíjí svůj přirozený řečový projev - v konkrétních situacích</p> <p>- snaží se odpovídat na jednoduché - otázky</p> <p>- usiluje o rozvoj vytrvalosti, - soustředěnou činnost</p> <p>- využívá komunikační počítačové - programy a další komunikační - technologie</p>	<p>Opakování všech činností, které si žák osvojil v nižších ročnících</p> <p>Nácvik hlásek a slov, individuálně i ve skupině Nácvik jednoduchých říkanek, rytmizace s pohybem</p> <p>Tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií, osob Spontánní a jednoduché tématické rozhovory V případě potřeby využívat alternativních forem komunikace</p> <p>Rozvíjení fonemického sluchu pomocí obrázků Snaha o soustředěné naslouchání a porozumění slovům a jednoduchým větám Poslech jednoduché pohádky, příběhu, vyprávění doplněné obrázky Komentování dějové posloupnosti - dle individuální možnosti dětí, nácvik dramatizace jednoduchých celků</p> <p>Cvičení pro rozvoj zrakové a sluchové percepce spolu s rozvojem jemné motoriky, využití počítače a mobilního telefonu jako komunikačního prostředku</p>	<p>PV, Vv, SV - popis konkrétních předmětů, hmatová cvičení HV - rytmizace říkadel</p> <p>RV - rozvoj slovní zásoby, cvičení pro rozvoj pozornosti, udržení očního kontaktu</p> <p>SV - sluchová cvičení</p> <p>HV - rytmizace, poslech dětských CD</p> <p>I - základy práce s počítačem, mobilním telefonem</p>	<p>Individuální práce s logopedickým sešitem</p> <p>Návštěva dětských divadelních a filmových představení</p>

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor:	Smyslová výchova
Vzdělávací předmět:	Smyslová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Smyslová výchova** vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Navazuje na učivo Smyslové výchovy 1. stupně. Zaujímá ve výchovně - vzdělávacím procesu výrazné místo. Vyučuje se na 2. stupni jako samostatný předmět 4 hodiny týdně v každém z ročníků.

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových třídách nebo v okolí školy. Jeho hlavním cílem je nácvik zrakového, sluchového, čichového a chuťového vnímání, hmatového vnímání, vizuomotoriky a prostorové a směrové orientace vždy v konkrétních situacích.

Obsah předmětu je rozdělen takto:

Rozvíjení zrakového vnímání

- vnímání prostoru oběma očima, jedním okem
- cvičení soustředěného zrakového vnímání
- rozlišování a třídění předmětů
- třídění obrázků

Sluchové vnímání

- nácvik rozvoje sluchové percepce
- rozvíjení smyslu na rytmus
- napodobování různých zvuků
- snaha o koncentraci pozornosti při poslechu

Čichové vnímání a chuťové vnímání

- rozvoj čichové percepce
- rozlišování a určování jednotlivých chuťových percpcí
- výcvik ochranné čichové funkce

Hmatové vnímání

- dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně
- výcvik hmatového vnímání a manipulace s předměty
- poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku

Prostorová a směrová orientace

- sebepozorování v zrcadle
- podpora změny prostředí (zahradu, obchod, město, divadlo), roční období

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- na základě nápodoby a opakování procvičují základní sebeobslužné dovednosti
- nacvičují soustředěné sluchové, zrakové, chuťové a hmatové vnímání
- za využití učebních pomůcek procvičují základní manipulační dovednosti

Učitel

- umožňuje celistvý smyslový odraz předmětu a jevu
- osobním příkladem a asistencí vede žáky k osvojení si základních sebeobslužných dovedností
- předkládá žákům vhodné podněty, které zaujmou jeho pozornost
- využívá vlastních schopností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- orientují se dobře v místě svého působení
- na základě napodobování a pomoci se snaží řešit zadané úkoly
- dle svých možností se snaží pochopit a plnit instrukce

Učitel

- vede žáky k vyřešení problému různým způsobem
- zadáva instrukce způsobem, který umožňuje zvládnutí úkolu
- vede žáky k překonávání překážek a splnění zadaných požadavků

Kompetence komunikativní

Žáci

- na pokyny reagují verbálně či neverbálně
- reagují na svá jména
- při práci komunikují s ostatními v rámci svých možností
- snaží se přijímat své spolužáky a osoby z blízkého okolí
- snaží se vyjadřovat svá přání vhodnou formou

Učitel

- žáky vede k subjektivnímu odrazu objektivní reality podnětů
- vede žáky k toleranci druhých
- vede žáky k verbální nebo neverbální komunikaci
- učí žáky základy společenského chování (pozdrav, prosba, poděkování)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností navazují kontakty s vrstevníky a respektují je
- rozliší osoby různého pohlaví
- prostřednictvím smyslového vnímání si snaží uvědomovat své tělo
- poznají své učitele a spolupracují s nimi
- dle svých individuálních možností navazuje kontakty se svým okolím

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- dodržuje specifčnost žáka
- zprostředkovává žákům komunikaci se svým okolím
- vede žáky k uvědomování si své osoby
- při volbě vhodných postupů zohledňuje individuální možnosti a schopnosti žáků

Kompetence pracovní

Žáci

- soustředí se na úkol a snaží se zvládnout jednoduché praktické činnosti
- nacvičují účelnou manipulaci a třídění předmětů
- rozliší předměty různých velikostí a tvarů
- cvičí si soustředěnost na úkol a vytrvalost při práci
- osvojují si nejjednodušší úkony sebeobsluhy a osobní hygieny

Učitel

- je příkladem v činnosti
- podle možností a schopností žáků volí různé formy a metody práce
- vytváří při práci příjemné, podnětné klima
- vede žáky k dokončení započaté práce
- procvičuje s žáky základy sebeobsluhy a osobní hygieny

<ul style="list-style-type: none"> - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami - učí se orientovat v prostoru - procvičuje naučené směry - seznamuje se směry na, ve, do - seznamuje se se znaky ročních období - dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy - procvičuje správné kousání a polykání potravy - snaží se rozlišovat slané a sladké, kyselé, hořké chutě - učí se poznávat chutě a vůně - seznamuje se s příjemnými a nepříjemnými vůněmi a pachy 	<p>Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně</p> <p>Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (velký - malý, nahoře - dole, vpředu - vzadu, nad - pod, na začátku - na konci, před - za, vedle, na - ve - do: na stole, ve skříni, do skříně) Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru Příroda v ročních obdobích</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení - větrník, foukačky Foukání přes brčko, bublifuk Nácvik správného kousání a polykání potravy</p> <p>Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé, hořké</p> <p>Poznávání vůní - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje, květiny, hygienické pomůcky (např. zubní pasta, mýdlo, krémy) se zrakovou oporou i bez ní Poznávání pachů a vůní - čerstvá a zkažená jídla, potraviny, oděvy, obuv, výfukové plyny, květiny apod.</p>	<p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>HV - dechová cvičení</p> <p>PV - práce v domácnosti</p>	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: VIII.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá prostor kolem sebe - snaží se skládat části do celku a manipulovat s nimi - za asistence odliší barevné předměty a odstíny - seznamuje se s vybranými plošnými tvary - snaží se rozeznat předměty na obrázku a třídit je - dle svých možností napodobuje pohyby předváděné učitelem - snaží se poznat původ, intenzitu a směr zvuku - seznamuje se se zvuky hudebních nástrojů - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat zvuky domácích zvířat - dle svých možností se snaží rozlišovat zvuky spojené s denním životem - snaží se soustředit na poslech vybrané písně, říkadla, pohádky - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy a osobní hygieny - procvičuje používání hygienických pomůcek - procvičuje správné stolování a samostatnost při jídle - dle svých možností poznává 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Cvičení zrakového vnímání Manipulace s předměty, ukládání podle velikosti, barev, třídění menších, méně odlišných předmětů Poznávání případně pojmenovávání základních barev a jejich odstínů Rozlišování plošných tvar - kolečko, kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník Třídění obrázků a piktogramů podle různých kritérií např. denní doba, roční období apod. Vizuomotorická koordinace</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Rozlišování zvuků a šumů z okolí podle původu, intenzity a směru bez zrakové opory Poznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů bez zrakové opory Rozlišování a napodobování zvuků a hlasů zvířat, hudebních nástrojů nebo věcí (hlasité zvuky - křik, bouchání, vrtání, zvuky v přírodě - zpěv ptáků, zvuky zvířat, šumění větru, zvuk tekoucí vody, zvuky na ulici, auto, letadlo)</p> <p>Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova Rozvíjení smyslu pro rytmus, rytmická cvičení Hudebně pohybové hry</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvů a obuvi, skládání, ukládání oděvů a obuvi), osobní hygiena, hygienické pomůcky, nácvik návyku omývat ovoce a zeleniny před konzumací pitnou vodou Používání lžice popř. celého příboru Třídění předmětů a různých materiálů - hedvábí, kůže, flitry, kožešina, koberec, smirkový papír, látky používané na potahy a polstrování</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>RV, VV - barvy, tvary</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje, zvuky, šumy</p> <p>ŘV - slovní zásoba, poslech pohádek, gymnastika mluvidel</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty, konstrukční hry</p>	<p>Kino Divadlo</p>

<p>předměty podle tvarů a vlastností</p> <p>- za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami</p> <p>- učí se orientovat v prostoru - procvičuje naučené směry</p> <p>- poznává znaky ročních období - seznamuje se s různými prostředími</p> <p>- dle svých možností nacvičuje dýchání nosem a výdech ústy - snaží se rozlišovat slané a sladké, kyselé, hořké chutě</p> <p>- učí se poznávat chutě a vůně</p> <p>- seznamuje se s příjemnými a nepříjemnými vůněmi a pachy</p>	<p>Rozlišování vlastností předmětů - malé - velké, suché - mokré, těžké - lehké, měkké - tvrdé, teplé - studené, oblé - hranaté, hladké - drsné Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně</p> <p>Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (pojmy velký - malý, nahoře - dole, vpředu - vzadu, nad - pod, na začátku - na konci, před - za, vedle, na - ve - do: na stole, ve skříni, do skříně) Řazení předmětů zleva doprava Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru Příroda v ročních obdobích, různá prostředí odlišné vjemy - zahrada, obchod, město, divadlo</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení - větrník, foukačky Sání brčkem, bublání, foukání, bublifuk Poznávání různých chutí bez zrakové opory - ovoce jižní - tuzemské, zelenina, potraviny, nápoje bez zrakové opory - nácvik návyku omývat ovoce a zeleniny před konzumací pitnou vodou Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé, hořké, ostré Poznávání vůní - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje, květiny, hygienické pomůcky (např. zubní pasta, mýdlo, krémy, voňavky, aviváž apod.) se zrakovou oporou i bez ní Poznávání pachů a vůní - čerstvá a zkažená jídla, potraviny, oděvy, obuv, výfukové plyny, kouř, květiny apod.</p>	<p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>HV - dechová cvičení</p> <p>PV - práce v domácnosti</p>	<p>Krémy, oleje aromaterapie</p>
--	--	--	--------------------------------------

Vzdělávací oblast: Smyslová výchova
 Vyučovací předmět: Smyslová výchova
 Ročník: IX.

Časová dotace 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozná prostor kolem sebe - snaží se skládat, manipulovat a třídit předměty - za asistence odliší barevné předměty a odstíny - seznamuje se s vybranými plošnými tvary - snaží se rozeznat předměty na obrázku a třídit je - seznamuje se s rozdíly mezi skutečností a obrázkem - dle svých možností napodobuje pohyby předváděné učitelem - seznamuje se s vlastní osobou - snaží se poznat původ, intenzitu a směr zvuku - seznamuje se se zvuky hudebních nástrojů - dle svých možností se snaží rozlišovat a napodobovat zvuky - snaží se soustředit na poslech vybrané písně, říkadla, pohádky - dle svých možností se snaží vlastním projevem doprovodit - píseň - dle svých možností nacvičuje základy sebeobsluhy, osobní a intimní hygieny - procvičuje používání hygienických pomůcek 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Cvičení zrakového vnímání Manipulace s předměty, třídění předmětů a materiálů a jejich ukládání podle velikosti, barev, obsahu Poznávání případně pojmenovávání barev a jejich odstínů Rozlišování plošných tvarů - kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník Třídění obrázků a piktogramů podle různých kritérií např. denní doba, roční období apod.</p> <p>Poznávání změn a rozdílů obrázků - skutečnost</p> <p>Rozlišování pojmů sedí, leží, stojí - ukázka, nápodoba Pozorování v zrcadle - identifikace s vlastní fotografií</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Rozlišování zvuků a šumů z okolí podle původu, intenzity a směru Poznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů Poznávání spolužáků podle hlasu Rozlišování a napodobování zvuků a hlasů zvířat, hudebních nástrojů nebo věcí (hlasité zvuky - křik, bouchání, vrtání, zvuky v přírodě - zpěv ptáků, zvuky zvířat, šumění větru, zvuk tekoucí vody, zvuky na ulici, auto, letadlo atd.) podle nahrávky nebo skutečnosti Poslech a vnímání dětských říkadel - pohádka, poslech vhodné hudby, mluveného slova Hra na hudební nástroje - bubínek, xylofon, foukací harmonika</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvů a obuvi, skládání, ukládání oděvů a obuvi), osobní a intimní hygiena, hygienické pomůcky</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení s náčiním</p> <p>ZTV - jemná a hrubá motorika</p> <p>RV, VV - barvy, tvary</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>HV - poslech, zpěv písní, hudební nástroje, zvuky, šumy</p> <p>ŘV - slovní zásoba, poslech pohádek, gymnastika mluvidel</p> <p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty, konstrukční hry</p>	<p>Kino Divadlo</p>

<ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje správné stolování a samostatnost při jídle, udržování čistoty při stolování - dle svých možností poznává předměty podle tvarů a vlastností - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami - učí se orientovat v prostoru - procvičuje naučené směry - poznává znaky ročních období - seznamuje se s různými prostředími - dle svých možností procvičuje dýchání nosem a výdech ústy - snaží se rozlišovat slané a sladké, kyselé, hořké chutě - učí se rozlišovat chutě a vůně - seznamuje se s příjemnými a nepříjemnými vůněmi a pachy (zkažené potraviny a nebezpečné látky) 	<p>Používání lžice popř. celého příboru, správné stolování, čistota při stolování</p> <p>Třídění předmětů a různých materiálů - hedvábí, kůže, flitry, kožešina, koberec, smirkový papír, látky používané na potahy a polstrování</p> <p>Rozlišování vlastností předmětů - malé - velké, suché - mokré, těžké - lehké, měkké - tvrdé, teplé - studené, oblé - hranaté, hladké - drsné, ostré - tupé</p> <p>Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně, povzbuzující či uklidňující koupele, polohování, míčkování</p> <p>Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (pojmy velký - malý, nahoře - dole, vpředu - vzadu, nad - pod, na začátku - na konci, před - za, vedle, na - ve - do: na stole, ve skříni, do skříně) Řazení předmětů zleva doprava Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru Příroda v ročních obdobích, různá prostředí odlišné vjemy – zahrada, obchod, město, divadlo</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení - větrník, foukačky Sání brčkem, bublání, foukání, bublifuk</p> <p>Poznávání různých chutí bez zrakové opory - ovoce jižní - tuzemské, zelenina, potraviny, nápoje bez zrakové opory - nácvik návyku omývat ovoce a zeleniny před konzumací pitnou vodou</p> <p>Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé, hořké, ostré Poznávání vůní - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje, květiny, hygienické pomůcky (např. zubní pasta, mýdlo, krémy, voňavky, aviváž apod.) se zrakovou oporou i bez ní Poznávání pachů a vůní - čerstvá a zkažená jídla, potraviny, oděvy, obuv, výfukové plyny, kouř, květiny, nebezpečné látky apod.</p>	<p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>HV - dechová cvičení</p> <p>PV - práce v domácnosti</p>	<p>Krémy, oleje aromaterapie</p>
--	---	--	--------------------------------------

<p>zapojí do hudebně pohybových her</p> <ul style="list-style-type: none"> - dle svých možností procvičuje základy sebeobsluhy, osobní a intimní hygieny - procvičuje správné stolování a samostatnost při jídle, udržování čistoty při stolování - dle svých možností poznává a třídí předměty podle tvarů a vlastností - za asistence pracuje s relaxačními a stimulačními technikami - seznamuje se s různými přírodninami - učí se orientovat v prostoru, procvičuje naučené směry - dle svých možností se snaží dle pokynů řadit předměty - poznává znaky ročních období - seznamuje se s různými prostředím - procvičuje správné dýchání - učí se poznávat různé chutě - snaží se rozlišovat různé chutě - učí se poznávat různé vůně - seznamuje se s příjemnými a nepříjemnými vůněmi a pachy (zkažené potraviny a nebezpečné látky) 	<p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobsluha (oblékání, svlékání oděvů a obuvi, skládání, ukládání oděvů a obuvi), osobní a intimní hygiena, hygienické pomůcky Používání lžice popř. celého příboru, správné stolování</p> <p>Poznávání předmětů (velikost, tvar, barva, teplota, mokré, suché, tvrdost, měkkost, hranatost, oblost, drsnost, hladkost, ostrost, tvárnost) bez zrakové opory Třídění předmětů a různých materiálů - hedvábí, kůže, flitry, kožešina, koberec, smirkový papír, látky používané na potahy a polstrování Dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně, masáže, povzbuzující či uklidňující koupele, polohování, míčkování Příroda v ročních obdobích (přírodniny, plody)</p> <p>Prostorová a směrová orientace Prostorová orientace (pojmy velký - malý, nahoře - dole, vpředu - vzadu, nad - pod, na začátku - na konci, před - za, vedle, na - ve - do: na stole, ve skříni, do skříně) Řazení předmětů podle pokynů Řazení předmětů podle směrové orientace (v řadě, na ploše, v prostoru) Příroda v ročních obdobích, různá prostředí odlišné vjemy - zahrada, obchod, město, divadlo</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Dechová cvičení - větrník, foukačky, pišťalky, flétny Sání brčkem - bublání, foukání, vyfukování vody, bublifuk Poznávání různých chutí bez zrakové opory - ovoce jižní - tuzemské, zelenina, potraviny, nápoje bez zrakové opory - nácvik návyku omývat ovoce a zeleniny před konzumací pitnou vodou Rozlišování chutí - slané, sladké, kyselé, hořké, ostré, kořeněné Poznávání vůní - ovoce, zelenina, potraviny, nápoje, květiny, hygienické pomůcky (např. zubní pasta, mýdlo, krémy, voňavky, aviváž apod.) Rozlišování pachů a vůní - čerstvá a zkažená jídla, potraviny, oděvy, obuv, výfukové plyny, kouř, květiny, nebezpečné látky</p>	<p>Pohybová výchova - cvičení při hudbě, pohybové hry</p> <p>PV - sebeobsluha, manipulace s předměty, konstrukční hry, materiály</p> <p>RTV - relaxační techniky, uvolňovací cvičení</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>RV - časová orientace - roční období</p> <p>HV - dechová cvičení ŘV - gymnastika mluvidel</p> <p>PV - práce v domácnosti</p>	
---	---	--	--

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

- 1.Vzdělávací oblast:** Umění a kultura
2.Vzdělávací obor: Hudební výchova
3.Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Hudební výchova** vychází ze vzdělávací oblasti RVP *Umění a kultura*. Navazuje na učivo Hudební výchovy 1. stupně, které rozvíjí dle individuálních možností a schopností žáků. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, rozvíjí jejich estetické citění. Má značný rehabilitační a relaxační význam. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, rozvíjí se řečové dovednosti. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonání únavy a zlepšování nálady. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje a rozvíjí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Cílem hudební výchovy jako jednoho z esteticko - výchovných předmětů je:

- rozvíjení hudebnosti žáků a jejich pohybové kultury
- napomáhání rozvoje řeči
- funkce psychologické (odreagování napětí, překonání únavy, zlepšení nálady);

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován v 7. - 10. ročníku základního vzdělávání. Hudební výchova bude vyučována v kmenové třídě jednu hodinu v každém z ročníků.

Je obohacena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Sluchové, hlasové, dechové a řečové činnosti

- rozlišování zvuků - lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů
- správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání, zřetelná výslovnost jednotlivých slov, slovních spojení, říkadel
- rytmizace říkadel, melodizace říkadel
- zpěv jednoduchých písní zaměřených k ročním dobám, k lidovým slavnostem či křesťanským svátkům, s doprovodem hudebního nástroje
- rozlišování barvy tónů, poznávání hudebních nástrojů sluchem

Instrumentální činnosti a rytmická cvičení

- hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje (Orffův instrumentál - hůlky, bubínek, tamburína, triangl), ale i na další dostupné předměty (vařečky, pokličky).

Hudebně - pohybové činnosti

- pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pochod, klus v různém tempu - zrychlování, zpomalování)
- improvizované vyjádření hudby pohybem
- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, tanečky, jednoduchá rytmická cvičení

Poslech hudby

- soustředěný poslech spojený s vnímáním rytmu a melodie
- poslech krátkých skladeb různého charakteru
- poslech relaxační hudby

Ve všech ročnicích má vyučující možnost vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů (vyšší, nižší, delší, kratší, silnější.....)
- rozpoznává v jednotlivých skladbách některé hudební nástroje, rozlišuje hudbu vokální a instrumentální

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a zbavení se ostychu před ostatními
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence komunikativní

Žáci

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagují pohybem na znějící hudbu

Učitel

- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- jsou vedeni k ohleduplnosti a toleranci

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohledy na druhé

Kompetence pracovní

Žáci

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů a znaků
- vede žáky k používání a užívání různých nástrojů a vybavení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: VII. - VIII.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s vybranými hudebními nástroji a jejich zvuky - rozlišovat zvuky hudebních nástrojů - dle svých schopností je veden ke správnému dýchání - v rámci svých schopností zvládá zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje - dle svých schopností se snaží doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje - za asistence a dle svých schopností zvládá vybraná rytmická cvičení - dle svých schopností se soustředí se na poslech jednoduchých krátkých skladeb - dle svých schopností vnímá relaxační hudbu 	<p>Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Sluchová, dechová, řečová a hlasová cvičení Rozlišování zvuků vybraných hudebních nástrojů.</p> <p>Pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání.</p> <p>Nácvik textů písní a říkadel. Rytmizace říkadel. Zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje.</p> <p>Rytmická cvičení a instrumentální činnosti Hra na jednoduché nástroje (bubínek, triangel, hůlky, případně další dostupné předměty - vařečky, misky, pokličky apod.) Hra na tělo (tleskání, dupání)</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami. Pohyb podle rytmických doprovodů. Hudebně pohybové činnosti - tanečky, jednoduchá rytmická cvičení.</p> <p>Poslech hudby Poslech krátkých skladeb různého charakteru. Poslech relaxační hudby.</p>	<p>ZTV - relaxace</p> <p>ŘV - rytmizace, dechová cvičení, nácvik komunikace</p> <p>Pohybová výchova - pohybové hry s hudbou</p> <p>I - výukové programy, CD, DVD</p>	<p>Intonační cvičení provádět podle individuálních dispozic žáků</p>

Nabídka poslechových skladeb: jednoduché lidové písně, ukolébavky, vánoční koledy, relaxační hudba

Zpěvníky : Já písnička

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: IX. - X.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku + 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností rozlišuje zvuky vybraných hudebních nástrojů - dle svých schopností zvládá správné dýchání - zvládá jednoduchá rytmická cvičení - dle individuálních schopností zvládá zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje - dle svých schopností doprovází sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje - dle individuálních schopností zvládá jednoduchá rytmická cvičení - dle svých schopností zvládá pohyb podle hudebního doprovodu - dle svých schopností se soustředí na poslech jednoduchých krátkých skladeb - dle svých schopností se soustředí na poslech relaxační hudby 	<p>Opakování učiva z předchozích ročníků</p> <p>Sluchová, dechová, řečová a hlasová cvičení Rozlišování zvuků hudebních nástrojů.</p> <p>Pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání. Nácvik textů písní a říkadel. Rytmizace říkadel.</p> <p>Zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje.</p> <p>Rytmická cvičení a instrumentální činnosti Hra na jednoduché nástroje (bubínek ,triangl , hůlky, případně další dostupné předměty - vařečky, misky, pokličky apod.) Hra na tělo (tleskání, dupání)</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami. Pohyb podle rytmických doprovodů.</p> <p>Hudebně pohybové činnosti - tanečky, jednoduchá rytmická cvičení.</p> <p>Poslech hudby Poslech krátkých skladeb různého charakteru. Poslech relaxační hudby.</p>	<p>ZTV - relaxace</p> <p>ŘV - rytmizace, dechová cvičení</p> <p>Pohybová výchova - pohybové hry s hudbou</p> <p>I - výukové programy, CD, DVD</p>	<p>Intonační cvičení provádět podle individuálních dispozic žáků</p>

Nabídka poslechových skladeb: jednoduché lidové písně, ukolébavky, vánoční koledy, relaxační hudba

Zpěvníky : Já písnička

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

- 1. Vzdělávací oblast:** Umění a kultura
2. Vzdělávací obor: Výtvarná výchova
3. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** vychází ze vzdělávacího oboru *Umění a kultura*. Navazuje na učivo 1. stupně. Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení jemné motoriky žáků. Učivo Výtvarné výchovy prolíná všemi předměty ostatních vzdělávacích oblastí. Zejména s učivem předmětu Hudební výchova. Svými specifickými prostředky umožňuje nonverbální komunikaci.

Na 2. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím výtvarných činností s různým výtvarným materiálem. S ním se učí tvořivě pracovat, užívat ho jako prostředku sebevyjádření.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání, vzdělávací obsah je realizován v 7. - 10. ročníku základního vzdělávání.

Výtvarná výchova je realizována v kmenové třídě a v okolí školy a je rovněž realizována v alternativním prostředí (galerie, výstava). Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou voleny metody a formy práce - skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- *rozvíjení individuálních schopností a dovedností při vlastní tvorbě*
- *vnímání základních vztahů mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary*
- *vyjadřování vlastních vjemů, představ a pocitů*
- *uplatňování vlastní fantazie a představivosti při výtvarných činnostech*

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené výtvarné činnosti
- snaží se používat vybrané výtvarné pomůcky

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých výtvarných činností
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem a asistencí umožňuje žákům získávat výtvarné dovednosti a znalosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- učí se hygienickým návykům a čistotě při práci

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- učí žáky čistotě při práci
- vede žáky k dodržování hygienických návyků při výtvarných činnostech

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání výtvarných technik pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím výtvarných technik rozvíjí u žáků komunikační dovednosti

- ukazuje žákům možnosti, které výtvarné dovednosti nabízí
- za použití vhodných technik a postupů rozvíjí u žáků vnímavost

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím práce se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají práci
- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly při práci
- za osobní asistence si osvojují nejjednodušší výtvarné techniky

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- seznamuje žáky s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
 Ročník: VII. – VIII.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností se snaží používat různé techniky kresby - poznává různé druhy tvarů - dle svých schopností vnímá jejich podobnost a odlišnost - dle svých schopností rozpozná základní barvy - osvojí si základní dovednosti při malbě - dle svých schopností vnímá barevné kontrasty - uplatňuje vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech - zvládá základní dovednosti při práci s hlinou a modelovacími hmotami - dle svých schopností využívá různé materiály při vlastní tvorbě - učí se vnímat výtvarné umění, rozvíjí své estetické citění - je veden k rozvoji estetického citění a vztahu k životnímu prostředí, učí se vnímat krásu přírody 	<p>kresba práce s tužkou, pastelkami, voskovými pastely, tabulovými křídami tvary, barvy, velikost</p> <p>námětová kresba</p> <p>malba práce s různými druhy štětců (ploché, kulaté) a barvami (vodové, temperové, voskové pastely, prstové barvy)</p> <p>práce s barvou s využitím celé plochy (barevné kontrasty, míchání barev)</p> <p>námětová malba</p> <p>prostorové tvoření - modelování vyvalování tvarů prsty a dlaněmi vytváření tvarů a snadných předmětů práce s hlinou, modelovací hmotou</p> <p>dekorativní práce střídání tvarů, barev, ploch práce s papírem, textilem, přírodninami</p> <p>kompozice z netradičních materiálů kombinované techniky, koláže, muchláže (dekorace a výrobky navazující na lidové tradice v průběhu roku) zapojení se při estetických úpravách třídy, školy námětová kresba, kresba v přírodě aj.</p>	<p>I - výukové programy</p> <p>RV, SV - rozvoj jemné motoriky, tvary, barvy</p> <p>HV - relaxační techniky</p> <p>PV - práce s drobným materiálem</p> <p>PV - práce s drobným materiálem</p>	<p>Návštěva výstavy, galerie</p>

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: IX. – X.

Časová dotace 1 hodina týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých schopností používá různé techniky kresby - dle svých schopností pozná různé druhy tvarů - dle svých schopností vnímá jejich podobnost a odlišnost - dle svých schopností rozpozná základní barvy - dle svých schopností má osvojeny základní dovednosti při malbě - dle svých schopností vnímá barevné kontrasty a tvary - uplatňuje vlastní fantazii a představivost - při výtvarných činnostech - zvládá základní dovednosti při práci s hlinou a modelovacími hmotami - dle svých schopností využívá různé materiály při vlastní tvorbě - dle svých schopností vnímá výtvarné umění - umí vyjádřit své představy a pocity - je veden k rozvoji estetického citění a vztahu k životnímu prostředí, učí se vnímat krásu přírody 	<p>kresba práce s tužkou, pastelkami, voskovými pastely, tabulovými křídami tvary, barvy, velikost námětová kresba</p> <p>malba práce s různými druhy štětců (ploché, kulaté) a barvami (vodové, temperové, voskové pastely, prstové barvy) práce s barvou s využitím celé plochy (barevné kontrasty, míchání barev) práce s různými tvary v prostoru námětová malba</p> <p>prostorové tvoření - modelování vytváření tvarů a složitějších předmětů práce s hlinou, modelovací hmotou</p> <p>dekorativní práce práce s různým materiálem</p> <p>kompozice z netradičních materiálů kombinované techniky, koláže, muchláže (dekorace a výrobky navazující na lidové tradice v průběhu roku)</p> <p>zapojení se při estetických úpravách třídy, školy námětová kresba, kresba v přírodě aj.</p>	<p>I - výukové programy</p> <p>RV, SV - rozvoj jemné motoriky, tvary, barvy</p> <p>HV - relaxační techniky</p> <p>PV - práce s drobným materiálem</p> <p>PV - práce s drobným materiálem</p>	<p>Návštěva výstavy, galerie</p>

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. **Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
2. **Vzdělávací obor:** Pohybová výchova
3. **Vyučovací předmět:** Pohybová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **Pohybová výchova** vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje rozvíjení individuálních pohybových možností žáků. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují jejich zájem a vlastní aktivitu.

Prvky **Pohybové výchovy** mohou prolínat i do ostatních vyučovacích předmětů, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. (Pohybové hry v HV, ŘV, Čtení apod.)

Předmět **Pohybová výchova** se vyučuje na 2. stupni v 7. - 10. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků. Výuka je společná pro chlapce i dívky.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, dle možností zařízení, a ve volné přírodě.

Vyučovací předmět **Pohybová výchova** je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odražení napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsahem předmětu **Pohybová výchova** jsou pohybové hry a cvičení s využitím tradičního i netradičního nářadí a náčiní, motivační a napodobivé hry, základní manipulace s míčem a drobným náčiním, rytmická a relaxační cvičení, prvky jógových cvičení. Obsahem je dále turistika a pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku na školní zahradě nebo v okolí školy, který je zejména využíván u dětí imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- snaží se napodobovat předvedené pohyby a činnosti

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- podle individuálních potřeb žáků vhodně volí motorická a koordinační cvičení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty
- na základě nápodoby a opakování se snaží zvládnout danou pohybovou aktivitu
- při cvičení se snaží překonávat své obavy a pocity strachu

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- při pohybových aktivitách dodává žákům sebedůvěru, pocit bezpečí a jistoty
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých týmových pohybových aktivitách
- reagují na jednoduché pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- učí žáky reagovat na pokyny a povely vhodně zvolenými pohybovými aktivitami

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině
- jsou vedeni k vzájemné spolupráci při pohybových aktivitách
- je veden k uvědomování si svého těla prostřednictvím pohybových aktivit

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zavádí do pohybových aktivit zážitkové a kolektivní hry
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- při pohybových aktivitách se seznamují se s používáním různých pomůcek, nářadí a náčiní
- jsou vedeni k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- dle svých možností a schopností zvládají manipulaci s cvičebními pomůckami a náčiním

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků
- individuálně v činnostech žákům pomáhá
- do pohybových aktivit zařazuje cvičení s netradičním náčiním

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Pohybová výchova
Ročník: VII. – VIII.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje správné držení těla v různých polohách a reaguje na pokyny k dané pohybové činnosti - zvládne vybrané cviky na lavičce - snaží se zvládnout skoky a poskoky - usiluje o koordinaci pohybu - získává kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - seznamuje se s cvičením na nářadí - snaží se zvládnout za asistence vybrané cviky na nářadí - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - snaží se reagovat na dané pokyny a povely - snaží se zapojovat do pohybových her a pohybových aktivit - získává kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám 	<p>Opakování všech činností, které žák zvládl v předešlých ročnících</p> <p>Napodobování pohybů: dřep, sed, klek, leh na zádech, na břiše Chůze po schodech, na šikmé ploše, v nerovném terénu Lezení po lavičce Skoky - skok snožmo na místě, skok přes čáru, poskoky</p> <p>Procvičování koordinace pohybů, běh na krátké vzdálenosti, střídání běhu s chůzí</p> <p>Cvičení obratnosti - přetočení z lehu na zádech do lehu na břiše a zpět</p> <p>Cvičení na nářadí - švédská bedna - výstup na bednu, sestup, seskok snožmo s dopomocí Cvičení s míčem: shazování kuželek míčem Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami Uvolňování končetin, cviky na podložce, dechová cvičení přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy, vnímání pocitů při cvičení</p> <p>Pohybové hry a jejich modifikace s ohledem na možnosti dětí, chůze podle hudby Cvičení v kuličkovém bazénu</p> <p>Sezónní sporty v zimním období - sáňkování, klouzání, koulování Jízda na tříkolce, případně koloběžce</p>	<p>ŘV - správné dýchání</p> <p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>ŘV - správné dýchání</p> <p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>HV - poslech relaxační hudby</p> <p>HV - rytmičtější říkadla, pohyb motivovaný hudbou</p>	<p>žíněnka, lavička</p> <p>švédská bedna, drobné náčiní, míčky a míče</p> <p>rehabilitační míče, polohovací kostky</p> <p>relaxační hudba na CD</p> <p>kuličkový bazén</p> <p>sáňky, boby, tříkolka, koloběžka</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Pohybová výchova
Ročník: IX. – X.

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - má osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci - zvládne pohybové aktivity v různém prostředí, terénu - seznamuje se s cvičením na nářadí - snaží se zvládnout za asistence vybrané cviky na nářadí - zvládá základní cviky s míčem (házení, chytání, kutálení) - podle pokynů zvládne vybraná cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami - na povel zvládne změnu pohybu - uplatňuje správné držení těla v různých polohách a usiluje o koordinaci pohybu - podle pokynů zvládne vybrané zdravotní, uvolňovací a zdravotní cviky - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - reaguje na pokyny k dané pohybové činnosti - má kladný vztah k pohybovým aktivitám 	<p>Opakování všech činností, které žák zvládl v předešlých ročnících</p> <p>Napodobování pohybů: cviky vleže na zádech Chůze v nerovném terénu, chůze po laně, po čáře Turistika, co nejdelší pobyt na čerstvém vzduchu Lezení, prolézání tunelem Cvičení obratnosti Cvičení na nářadí - výstup na žebřiny</p> <p>Cvičení s míčem - házení míčem o zem, o zeď, házení míče do koše Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami</p> <p>Procvičování koordinace pohybů Běh na krátké vzdálenosti, střídání s chůzí a poskoky Skoky snožmo - pokud není kontraindikováno! Rovnovážná cvičení - stoj na jedné noze</p> <p>Zdravotní cviky, dechová cvičení, uvolňovací cvičení Cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy, vnímání pocitů při cvičení</p> <p>Hudebně pohybové hry a jejich modifikace s ohledem na možnosti dětí Nácvik tanečku Sezónní sporty</p>	<p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulace s předměty SV - rozvíjení hmatu</p> <p>HV - poslech relaxační hudby ŘV - správné dýchání</p> <p>HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou</p>	<p>drobné náčiní, míčky, míče rehabilitační míče, polohovací kostky žebřiny</p> <p>vodní lůžko, žíněnka relaxační hudba na CD</p> <p>CD s vhodnou hudbou</p>

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. **Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
2. **Vzdělávací obor:** Zdravotní tělesná výchova
3. **Vyučovací předmět:** Zdravotní tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova (ZTV)** vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. ZTV je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZTV se provádí na doporučení lékaře.

Specifické úkoly ZTV vycházejí ze základních specifik postižení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět **Zdravotní tělesná výchova** se vyučuje na 2. stupni v 7. - 10. ročníku 4 hodiny týdně. Alternativou tohoto předmětu je **Rehabilitační tělesná výchova**.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, dle možností zařízení, a ve volné přírodě.

Vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova** je zaměřen na zvládnutí správného držení těla v různých polohách, zvládnutí jednoduchých speciálních cvičení podle pokynů, nácvik správné základní cvičební polohy. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu **Zdravotní tělesná výchova** jsou dechová cvičení, nácvik správného držení těla, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů. Pohybové hry a činnosti s přihlédnutím ke specifice postižení, uvolňovací a relaxační cvičení. Dále pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku u žáků imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- vhodně zvolenými aktivitami vedou žáky ke kladnému vztahu k pohybu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládli podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých týmových pohybových činnostech
- reagují na pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- učí žáky reagovat na pokyny a povely

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině
- při pohybových aktivitách se snaží spolupracovat se svými učiteli a spolužáky

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- volí pohybové aktivity tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech
- dle svých individuálních možností a schopností zvládají základy osobní hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova
Ročník: VII. – VIII.

Časová dotace 4 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách - snaží se zaujímat správné základní cvičební polohy - snaží se napodobovat předvedené cviky - zaujímá správné základní cvičební polohy - za asistence procvičuje chůzi s oporou a bez opory, případně samostatný pohyb - nacvičuje chůzi po nakloněné rovině - procvičuje běh na krátké vzdálenosti - adaptuje se na pohyb venku, v terénu - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - zvládá základní techniku speciálních cvičení podle pokynů 	<p>Opakování všech činností, které si žák osvojil v předešlých ročnících</p> <p>Ležení a otáčení se na vhodné podložce Polohování s oporou, změny polohy zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy uvolňovací cvičení Ležení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami Napodobování pohybů Rovnovážná cvičení</p> <p>Procvičování sezení na židli, stabilizace sedu, posilování zádočných svalů, držení těla v pozici Návčik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb</p> <p>Návčik chůze po nakloněné rovině Procvičování koordinace pohybů, běh na krátké vzdálenosti, střídání s chůzí poskoky, skoky snožmo Stoj na jedné noze, chůze po čáře, po lavičce, seskoky, pokud není kontraindikováno Chůze po nerovném terénu, pohybové hry v přírodě Uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy</p> <p>hipoterapie nebo canisterapie podle možností školy</p>	<p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulace s předměty</p> <p>SV - rozvíjení sluchu a hmatu</p> <p>HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou, poslech relaxační hudby</p>	<p>Žíněnka,</p> <p>Drobné náčiní, míčky,</p> <p>Speciální židle</p> <p>Rehabilitační míče</p> <p>Relaxační hudba na CD</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova
Ročník: IX. – X.

Časová dotace 4 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá jednoduchá speciální cvičení - snaží se uplatňovat správné držení těla v různých polohách - zvládá základní techniku speciálních cvičení podle pokynů - reaguje na pokyny k dané pohybové činnosti - dokáže se zaměřit na uvolnění a zklidnění organismu - zvládá základní techniku speciálních cvičení podle pokynů 	<p>Opakování všech činností, které si žák osvojil v nižších ročnících.</p> <p>Dechová cvičení Zásady správného držení těla</p> <p>Rozvíjení hrubé a jemné motoriky Koordínace pohybů Pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifitě postižení Speciální terapie - hipoterapie nebo canisterapie podle možností školy</p> <p>Pohybové hry a jejich modifikace Uvolňovací cvičení Relaxační cvičení Vnímání pocitů při cvičení</p> <p>Uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy hipoterapie nebo canisterapie podle možnosti školy</p>	<p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla ŘV - nácvik správného dýchání</p> <p>HV - poslech relaxační hudby</p>	<p>rehabilitační míče kuličkový bazén relaxační hudba na CD</p> <p>žíněnka</p>

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. **Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
2. **Vzdělávací obor:** Rehabilitační tělesná výchova
3. **Vyučovací předmět:** Rehabilitační tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Rehabilitační tělesná výchova se zařazuje jako **alternativa ke Zdravotní tělesné výchově** pro žáky s nejtěžšími formami mentálního postižení, u nichž je snížena schopnost spontánního pohybu. Zaměření musí odpovídat psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizi odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somatopedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

Specifické úkoly Rehabilitační tělesné výchovy vycházejí ze základních specifik postižení žáků. Obsah je vždy upravován individuálně vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět **Rehabilitační tělesná výchova** se vyučuje na 1. i 2. stupni v 1. - 10. ročníku 4 hodiny týdně jako alternativa předmětu Zdravotní tělesná výchova.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Rehabilitační tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Obsah předmětu je realizován převážně fyzioterapeutkou dle možností zařízení. Alternativní terapie je možné provádět v příslušných zařízeních.

Vyučovací předmět **Rehabilitační tělesná výchova** je zaměřen na získání kladného vztahu k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám, na rozvíjení motoriky a koordinaci poloh, zvládnutí jednoduchých pohybových cvičení podle pokynů, usilování o samostatný pohyb. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu Rehabilitační tělesná výchova jsou polohování, rozvíjení hybnosti, nácvik změn poloh, rozvíjení aktivního pohybu, nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů, manipulace s drobným náčiním, uvolňovací a relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla. Rehabilitační cvičení a alternativní formy terapie dle možnosti školy a žáků (canisterapie, pobyt v relaxační místnosti, pobyt v solné jeskyni).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých společných pohybových činnostech

- reagují na pokyny k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- vede žáky k vzájemné komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Rehabilitační tělesná výchova
Ročník: VII. – X.

Časová dotace 4 hodiny týdně v každém ročníku místo POV

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
Dle svých individuálních schopností: - snaží se rozvíjet aktivní hybnost a usiluje o koordinaci pohybu (hrubá motorika) - usiluje o koordinaci pohybu (jemná motorika) - získává kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - zvládá podle pokynu přípravu na pohybovou činnost - reaguje na pokyny k dané pohybové činnosti - snaží se o samostatný pohyb	<p>Ležení a otáčení se na vhodné podložce Polohování s oporou, změny polohy zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy, uvolňovací cvičení</p> <p>Procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků Rozvoj cíleného pohybu rukou, prstů, úchop, nácvik různých druhů úchopu tvoření špetky, přebírání, trhání, úchop předmětů</p> <p>Úkony zaměřené na stimulaci jednotlivých svalových skupin Úchop a manipulace s předměty Pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami Cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami</p> <p>Ležení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami Napodobování pohybů Rovnovážná cvičení, manipulace s drobným náčiním</p> <p>Stimulace pohybu s doprovodnými říkadly Koordinace pohybů Pohybové hry Chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce</p> <p>Procvičování sezení na židli, stabilizace sedu, posilování zádových svalů, držení těla v pozici Nácvik vertikalizace, případně s využitím kompenzačních pomůcek Nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb Nácvik chůze po nakloněné rovině</p>	<p>SV - uvědomování si vlastní osoby, svého těla</p> <p>PV - manipulační činnosti</p> <p>PV - manipulace s předměty SV - rozvíjení sluchu a hmatu</p> <p>HV - rytmizace říkadel, pohyb motivovaný hudbou</p>	<p>žíněnka,</p> <p>stavebnice, puzzle, kostky, mozaiky, modelovací hmoty, drobné náčiní, míčky,</p> <p>rehabilitační míče</p> <p>speciální židle kompenzační pomůcky na nácvik vertikalizace, pomůcky na nácvik chůze</p> <p>kuličkový bazén</p>

<p>- dokáže se zaměřit na uvolnění - a zklidnění organismu</p>	<p>Procvičování koordinace pohybů, běh na krátké vzdálenosti, střídání s chůzí poskoky, skoky snožmo Stoj na jedné noze, chůze po čáře, po lavičce, seskoky Cvičení v kuličkovém bazénu</p> <p>Uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu, relaxace, prvky jógy</p>	<p>HV - poslech relaxační hudby</p>	<p>relaxační hudba na CD</p> <p>vodní brouzdaliště, bazén</p>
--	--	-------------------------------------	---

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

- 1.Vzdělávací oblast:** Člověk a svět práce
2.Vzdělávací obor: Pracovní výchova
3.Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

V základním vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením je vzdělávací oblast *Člověk a svět práce* jednou z nejdůležitějších vzdělávacích oblastí. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou k získání základních pracovních dovedností a návyků. Jejím cílem je rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. V rámci této oblasti také dochází k rozvíjení komunikativní dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vyučovací předmět **Pracovní výchova** se vyučuje po dvou hodinách týdně ve všech ročnících.

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je rozdělen na několik tématických okruhů:

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitelské práce*
- *Práce v domácnosti*

Realizace jednotlivých tématických okruhů bude probíhat dle schopností žáků v kmenových třídách a záviset na možnostech a podmínkách školy. Učivo je určeno všem žákům, chlapcům i dívkám. Žáci jsou ve všech tématických okruzích vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

U žáků s těžkým mentálním postižením se předpokládá, že nedosáhnou cílů základního vzdělávání. Velkým problémem jsou málo rozvinuté psychické funkce (pozornost, paměť aj.), které žáci potřebují k osvojování učiva. Úspěšnost rozvíjení těchto funkcí bude u každého jednotlivce jiná, vzhledem k stupni postižení. Ve vzdělávací oblasti **Pracovní výchova** se snažíme o maximální rozvoj každého žáka.

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- *upevňování základních hygienických návyků*
- *dalšímu rozvoji jemné motoriky*
- *umožnění hlubších prožitků souvisejících s pracovními činnostmi*
- *naučit se zacházet s novými pomůckami a nářadím*
- *naučit se obsluhovat složitější domácí spotřebiče*
- *porozumět jednoduchým i složitějším pracovním postupům*
- *poznávat různé činnosti, které mohou vytvářet různé záliby a koníčky*
- *umět dodržovat hygienické a bezpečnostní pravidla při práci*

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Dle svých možností a schopností si upevňují základní pracovní dovednosti
- Učí se používat při práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat různé materiály (i netradiční), vhodné nástroje a nářadí
- Vede žáky k napodobování předvedené činnosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Snaží se na základě nápodoby a opakování řešit známé situace
- Chápu a dle individuálních možností a schopností plní jednoduché příkazy

- Učí se řešit problémy na modelových případech

Učitel

- Zadává úkoly tak, že umožňují žákům pochopit a plnit jednoduché příkazy
- Navozuje jednoduché modelové situace, na kterých se žáci učí hledat správná řešení
- Rozvíjí u žáků dle jejich možností a schopností tvořivost

Kompetence komunikativní

Žáci

- Rozšiřují a upevňují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů a pomůcek
- Reagují na jednoduché pokyny při práci
- Učí se popsat postup své práce všemi dostupnými formami komunikace

Učitel

- Seznamuje žáky s pracovními postupy a pojmy
- Vede žáky k aktivnímu využívání různých forem komunikace
- Zadává instrukce formou srozumitelnou pro všechny žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Pracují a orientují se ve skupině, která vytváří společnou práci
- Navazováním kontaktů se spolužáky si utváří své postavení ve skupině
- Snaží se dosáhnout co nejlepšího výsledku na základě vzájemné pomoci a spolupráce

Učitel

- Ke každému jedinci má individuální přístup
- Vede žáky k vzájemnému navazování kontaktů se spolužáky i s okolím
- Vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence pracovní

Žáci

- Při práci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla
- Snaží se správně používat pracovní pomůcky vhodné ke zvolené činnosti
- Seznamují se a procvičují jednoduché pracovní techniky
- K práci využívají různé materiály

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci
- Vede žáky ke správnému používání pracovních pomůcek
- Vhodně zvolenými postupy seznamuje a procvičuje s žáky jednoduché pracovní techniky
- Volí postupy, které dovolují použití různých i netradičních materiálů

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
 Vyučovací předmět: Pracovní výchova
 Ročník: VII – VIII. ročník

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých možností zvládá základy stolování ve třídě - udrží pořádek na svém místě - dle svých možností zvládá základní hygienické návyky - dle svých možností používá hygienické pomůcky osobní hygieny - dle svých schopností udrží pracovní místo v čistotě - snaží se pomáhat při úklidu a drobných prací ve třídě - dle svých možností se snaží zvládat elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - za asistence se snaží vytvořit drobné předměty a dárky - provádí pozorování změn v přírodě - dle svých schopností dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě - dle svých schopností za asistence zvládá jednoduché práce na zahradě (hrabání, okopávání, zametání) - dle svých schopností pozná nebo pojmenuje vybrané zahradnické náčiní - učí se poznávat vybrané potraviny - dle svých schopností a za asistence připraví jednoduchý pokrm - za asistence zvládne prostřít stůl - snaží se zvládnout vybrané práce v kuchyni (mytí a utírání nádobí, utírání a úklid po stolování) 	<p>SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI) opakování všech činností z nižších ročníků procvičování používání lžice popř. celého příboru dle schopností a možností dětí</p> <p>procvičování základních hygienických návyků osobní hygiena, hygienické pomůcky</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM opakování učiva z nižších ročníků pomáhat při úklidu po práci, na svém místě i v celé třídě</p> <p>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ opakování činností a dovedností z nižších ročníků různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních lidové zvyky a tradice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE opakování dovedností z nižších ročníků pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>pěstování nenáročných rostlin v bytě, na zahradě apod.</p> <p>pomůcky a náčiní pro práci na zahradě</p> <p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI opakování učiva z nižších ročníků poznávání, nakupování a ukládání základních potravin příprava jednoduchého pokrmu</p>	<p>SV - domácnost</p> <p>SV - lidská práce, domácnost</p> <p>RV, Pohybová výchova - procvičení jemné motoriky</p> <p>SV - příroda</p> <p>SV - domov a jeho okolí</p> <p>SV - lidská práce, domácnost</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
 Vyučovací předmět: Pracovní výchova
 Ročník: IX. – X. ročník

Časová dotace 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - umí uklidit své místo ve třídě, třídu, okolí třídy aj. - dle svých schopností udržuje pracovní místo v čistotě - pracuje podle slovního návodu - dle svých možností zvládnout elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - dle svých schopností sestaví jednoduché tvary a obrazce - za asistence se snaží vytvořit drobné předměty a dárky - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti i na zahradě - dle svých schopností pozná nebo pojmenuje vybrané zahradnické náčiní - seznamuje se s podmínkami pro pěstování rostlin - provádí pozorování změn v přírodě - pozná vybrané potraviny - dle svých schopností připraví jednoduchý pokrm podle pokynů - připraví jednoduchý nápoj - za asistence zvládne prostřít stůl - snaží se zvládnout vybrané práce 	<p>SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI) opakování všech činností z nižších ročníků péče o čistotu doma, ve třídě (utírání prachu, sbírání, třídění a vynášení odpadků)</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM opakování učiva z nižších ročníků dle svých schopností pomáhat při úklidu po práci, na svém místě i v celé třídě, pracovat podle jednoduchých pokynů</p> <p>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ opakování činností a dovedností z nižších ročníků různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřívěk apod.</p> <p>lidové zvyky a tradice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE opakování dovedností z nižších ročníků pěstování nenáročných rostlin v bytě, na zahradě apod.</p> <p>pomůcky a náčiní pro práci na zahradě</p> <p>pozorování podmínek pro život rostlin (voda, světlo, vzduch, teplo, půda)</p> <p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI opakování učiva z nižších ročníků poznávání, nakupování a ukládání základních potravin příprava jednoduchého pokrmu dle pokynů ze základních potravin</p> <p>příprava studených a teplých nápojů</p>	<p>SV - domácnost</p> <p>SV - lidská práce, domácnost</p> <p>RV, Pohybová výchova - procvičení jemné motoriky</p> <p>RV - příroda</p> <p>SV - domácnost</p>	

v kuchyni (mytí a utírání nádobí, utírání a úklid po stolování) - snaží se dodržovat základní hygienická pravidla při přípravě pokrmů i nápojů	zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti		
--	---	--	--

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 Hodnocení žáka ve škole

Hodnocení žáka v Základní škole musí být souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení a klasifikace žáků praktické školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Hodnocení žáků:

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

2. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Zásady klasifikace a hodnocení

1. Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu. Je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
2. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a celkově na konci každého pololetí. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
3. Předmětem klasifikace jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov nebo individuálního vzdělávacího plánu. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Výjimku tvoří komisionální zkoušky.
4. Při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav, individuální a věkové zvláštnosti žáka a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí.
5. Volí různé formy hodnocení tak, aby žák mohl dostatečně objektivně zhodnotit své znalosti a dovednosti a mohl na ně včas reagovat.
6. Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dozor). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitele školy.
7. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě.
8. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů výsledky celkové klasifikace do katalogových listů. Ve třídách se širším slovním hodnocením se výsledek celkové klasifikace zapíše do upravených katalogových listů slovně.
9. Řečová výchova se neklasifikuje.

Metodické poznámky k hodnocení žáků základní školy speciální

1. Žáci jsou vyučováni podle školního vzdělávacího programu vycházejícího z rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní školy speciální doplněného u některých žáků o individuální plány, které umožňují postupovat v jednotlivých výchovných složkách podle individuálních schopností žáků, tempem, které je pro ně nejvhodnější.
2. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žakovy činnosti.
3. V hodnocení žakových výkonů by mělo převažovat hlavně kladné motivující hodnocení jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání apod.
4. Žák je hodnocen vyučujícími průběžně slovním hodnocením v ŽK - pro zvýšení motivace a lepší orientaci rodičů je v případě úspěšného výsledku (hodnocen známkou 1, 2) zapsána známka číslicí. V případě průměrného a horšího výsledku (3 - 5) je žák hodnocen slovně.

Získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení

Podklady pro klasifikaci a hodnocení získává učitel zejména:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné)
- analýzou výsledků aktivit žáků a vztahu k danému předmětu se zaměřením na manuální zručnost, celkovou sociální vyspělost a samostatnost
- konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko - psychologické poradny
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematickosti v práci žáka, stupeň prospěchu se určuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

Postup při klasifikaci a hodnocení

1. Učitel soustavně vede evidenci o klasifikaci žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání.
6. Při klasifikaci a hodnocení přihlíží učitel k úsilí vynaloženému žákem, jeho postojům k učení, snaze žáka a k jeho postižení. V odůvodněných případech lze žáka neklasifikovat, o čemž rozhodne ředitel na základě návrhu třídního učitele, případně odborného posudku speciálně pedagogického centra, pedagogicko - psychologické poradny, nebo odborného lékaře.
7. Učitel informuje průběžně zákonné zástupce žáka o jeho prospěchu a chování. V případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonné zástupce neprodleně.
8. Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů.
9. Při klasifikaci žáka, který nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam klasifikován, se po návratu do kmenové školy respektuje návrh klasifikace školy při zdravotnickém zařízení.
10. Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování, docházce a klasifikaci v jednotlivých vyučovacích předmětech.

6.2 Pravidla pro hodnocení žáka

Stupně hodnocení a klasifikace

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 - velmi dobré,
- 2 - uspokojivé,
- 3 - neuspokojivé.

Kritéria pro klasifikaci chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické napadení pracovníka školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených zákonem 561/2004 Sb.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace se hodnotí stupni prospěchu:

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 - nedostatečný.

Kritéria pro klasifikaci:

V **1. - 3. ročníku** základní školy speciální **pro žáky se středně těžkým mentálním postižením** se hodnotí tyto předměty:

Čtení, Psaní, Řečová výchova, Počty, Práce na počítači, Věcné učení, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Pracovní výchova.

Ve **4. - 6. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Čtení, Psaní, Řečová výchova, Počty, Práce na počítači, Věcné učení, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Pracovní výchova.

V **7. - 8. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Čtení, Psaní, Řečová výchova, Počty, Práce na počítači, Vlastivěda, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Pracovní výchova.

V **9. - 10. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Čtení, Psaní, Řečová výchova, Počty, Práce na počítači, Vlastivěda, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Pracovní výchova.

V **1. - 3. ročníku** základní školy speciální **pro žáky s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, Smyslová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova, Pracovní výchova.

Ve **4. - 6. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, Smyslová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova, Pracovní výchova.

V **7. - 8. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, Smyslová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova, Pracovní výchova.

V **9. - 10. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, Smyslová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova, Pracovní výchova.

Hodnocení žáků základní školy speciální je slovní, širší slovní nebo kombinace obou hodnocení. Má vyjádřit míru zvládnutí vědomostí, dovedností a stupeň samostatnosti žákovy činnosti.

Stupně slovního hodnocení:

Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení nahrazuje ekvivalent známky, předchází se tak případné demotivaci žáka k učení.

Český jazyk - čtení:

- 1 čte samostatně, plynule a s porozuměním
- 2 čte s pomocí a s částečným porozuměním
- 3 čte s pomocí
- 4 čte pouze s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá.

Český jazyk - psaní:

- 1 píše samostatně, čitelně a úhledně
- 2 píše úhledně a čitelně
- 3 píše s pomocí
- 4 napodobuje tvary písmen
- 5 učivo dosud nezvládá

Počty:

- 1 počítá přesně a pohotově
- 2 počítá s drobnými chybami
- 3 počítá s pomocí
- 4 počítá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda, Výchova ke zdraví, Rozumová výchova:

- 1 učivo chápe a správně reprodukuje
- 2 učivu rozumí a na otázky správně odpovídá
- 3 učivo částečně zvládá
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

Práce s počítačem, Smyslová výchova:

- 1 učivo dobře zvládá
- 2 učivo zvládá
- 3 učivo zvládá s pomocí
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá.

Pracovní výchova, Výtvarná výchova:

- 1 je tvořivý a zručný
- 2 je tvořivý, pracuje s malou pomocí
- 3 při práci vyžaduje vedení
- 4 při práci vyžaduje pomoc a vedení
- 5 práce se mu zatím nedaří.

Tělesná výchova, Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova, Pohybová výchova:

- 1 je obratný a snaživý
- 2 je méně obratný, ale snaží se
- 3 cvičí podle svých možností, snaží se
- 4 je méně obratný, cvičí s pomocí
- 5 při cvičení potřebuje velkou pomoc

Hudební výchova:

- 1 má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá
- 2 rád zpívá, má dobrý rytmus
- 3 rád zpívá a poslouchá hudbu
- 4 rád a se zájmem poslouchá hudbu
- 5 dosud nemá vztah k hudbě.

Řečová výchova - neklasifikuje se, pro žáky se středně těžkým mentálním postižením je součástí předmětu Český jazyk

Tabulka pro rodiče:

Předmět	1	2	3	4	5
Matematika	počítá přesně a pohotově	počítá s drobnými chybami	počítá s pomocí	počítá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Český jazyk (čtení)	čte samostatně, plynule a s porozuměním	čte s pomocí a částečným porozuměním	čte s pomocí	čte pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Český jazyk (psaní)	píše samostatně, čitelně a úhledně	píše úhledně a čitelně	píše s pomocí	píše pouze s trvalou pomocí	učivo zatím nezvládá
Prvouka Vlastivěda Přírodověda Výchova ke zdraví Rozumová výchova	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí a na otázky správně odpovídá	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Práce na počítači Smyslová výchova	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Pracovní výchova Výtvarná výchova	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou dopomocí	při práci vyžaduje vedení	při práci potřebuje pomoc a vedení	práce se mu zatím nedaří
Tělesná výchova Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova Pohybová výchova	je obratný a snaživý	je méně obratný, ale snaží	cvičí dle svých možností, snaží se	je méně obratný, cvičí s pomocí	při cvičení potřebuje velkou pomoc
Hudební výchova	má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá	rád zpívá, má dobrý rytmus	rád zpívá a poslouchá hudbu	rád a se zájmem poslouchá hudbu	dosud nemá vztah k hudbě

Celkový prospěch žáka na konci prvního a druhého pololetí se hodnotí:

- prospěl(a)
- neprospěl(a)

Kritéria pro klasifikaci celkového prospěchu:

- **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech:

- pracoval(a) úspěšně
- pracoval(a)

Širší slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití širšího slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Širší slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a označení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Výstupní hodnocení

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- možnostech žáka a jeho nadání
- zájmech a zálibách žáka
- získaných oceněních během studia
- předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka
- chování žáka v průběhu povinné školní docházky
- dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

Zkouška pro absolventy kurzu k získání základů vzdělání

U frekventantů kurzu k získání základů vzdělání poskytovaného ZŠ speciální vydává škola po ukončení kurzu vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základů vzdělání. Zkouška je komisionální. Skládá se z části ústní a písemné - základy českého jazyka (čtení, psaní), matematiky a vybraného učiva z výchovy ke zdraví. Před vykonáním obou částí zkoušky se vezmou v úvahu individuální možnosti a schopnosti každého frekventanta, na základě kterých se zabezpečí organizační podmínky a nezbytné materiální vybavení související s průběhem zkoušky viz. komisionální zkouška.

Výchovná opatření:

Pochvaly

Pochvaly a jiná ocenění může udělit:

- ředitel školy za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou svědomitou práci
- třídní učitel - za výrazný projev iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci

Návrh na udělení pochvaly nebo jiného ocenění se projednává v pedagogické radě.

Pochvaly a jiná ocenění se zaznamenávají do třídních výkazů, katalogových listů žáka, na vysvědčení (za pololetí v němž bylo uděleno) a oznamují se prokazatelným způsobem zákonným zástupcům žáka.

Opatření k posílení kázně

Opatření k posílení kázně se ukládá, jestliže se žák závažně nebo opakovaně proviní proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití nebo porušuje právní normy. Opatření zpravidla předchází před snížením známky z chování.

Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření :

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy - lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě
- druhý stupeň z chování
- třetí stupeň z chování

Třídní učitel uděluje důtku bezprostředně po přestupku a se souhlasem ředitele školy. O udělení opatření k posílení kázně uvědomí škola neprodleně prokazatelným způsobem zákonné zástupce žáka a učitel o něm učiní záznam v třídním výkaze a katalogových listech (na vysvědčení se neuvádí).

Návrh na snížení známky z chování se projednává v pedagogické radě. O udělení snížené známky z chování uvědomí škola neprodleně prokazatelným způsobem zákonné zástupce žáka a učitel o něm učiní záznam v třídním výkaze a katalogových listech (na vysvědčení se uvádí).

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí :

Prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení **náhradní termín**, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději **do dvou měsíců** po skončení prvního pololetí.

Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na **konci druhého pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno **nejpozději do konce září následujícího školního roku**. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Jestliže žák nezvládá ani učivo stanovené individuálním vzdělávacím plánem nebo jestliže škola přestane odpovídat stupni postižení žáka, je ředitel školy, do které je žák zařazen, povinen podat návrh na změnu formy vzdělávání.

Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého šestého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti, spolupracuje ředitel školy s příslušným úřadem práce.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák **opakuje** ročník, pokud na konci druhého pololetí **nemohl být hodnocen**.

Komisionální zkouška

Komisi pro komisionální zkoušku jmenuje ředitel školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

1. Předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel.
2. Zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
3. Přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě úspěšného vykonání zkoušky k ukončení kurzu vydá vysvědčení.

- O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Zkouška se skládá z části ústní a písemné. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Dodatečná zkouška:

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Vysvědčení:

Po projednání hodnocení v pedagogické radě vyplní třídní učitel vysvědčení na předepsaném tiskopise. Škola vydá žákovi na konci prvního pololetí vysvědčení nebo výpis z vysvědčení. Na konci druhého pololetí obdrží žák vysvědčení natrvalo (nevyzvednutá vysvědčení jsou uložena v ředitelně školy).

Při přechodu na jinou školu následuje žáka kopie osobní dokumentace (kmenová škola archivuje originály) a originál vysvědčení.

Pro žáky se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem je vydáváno vysvědčení se slovním, širším slovním hodnocením nebo jejich kombinací.

Na vysvědčení se uvádí:

- klasifikace chování žáka
- prospěch v jednotlivých povinných předmětech, nepovinných předmětech,
- hodnocení práce v zájmových útvarech,
- zameškané hodiny,
- celkový prospěch,
- pochvaly a významná ocenění,

Pro frekventanty kurzu k získání základů vzdělání poskytovaného ZŠ speciální vydává škola po ukončení kurzu vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základů vzdělání s doložkou o získaném stupni vzdělání.

Tiskopisy vysvědčení vydává nakladatelství SEVT (viz seznam povinné školní dokumentace, zveřejňovaný ve Věstníku MŠMT ČR pro příslušný školní rok). **Pro vyplňování vysvědčení platí pokyny vydané MŠMT ČR pro příslušný školní rok.**

6.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

Autoevaluace - vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Oblasti autoevaluace

- Výsledky vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Vyučovací a školní klima
- Vedení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Práce učitelů, kvalita vzdělávání
- Individuální vzdělávací potřeby žáků
- Hodnocení a sebehodnocení žáků, kritéria hodnocení
- Spolupráce a vzájemné vztahy s rodiči a širší komunitou
- Materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- Soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s RVP ZV pro LMP

Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči, žáky a pedagogickými asistenty
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací písemné práce, vědomostní a dovednostní testy
- hospitační činnost vedení školy
- vzájemné hospitace pedagogických pracovníků

Časové zařazení jednotlivých autoevaluačních nástrojů

- rozbor dokumentace školy - závěr školního roku
- rozhovory s učiteli, rodiči, žáky a pedagogickými asistenty - průběžně dle potřeby
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele - jednou za školní rok
- srovnávací písemné práce, vědomostní a dovednostní testy - průběžně po celý školní rok
- hospitační činnost vedení školy - průběžně po celý školní rok
- vzájemné hospitace pedagogických pracovníků - podle potřeby

Průběžně: rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady